

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרס 2019

2019

תוכן עניינים

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה:	
6	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
11	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
30	סקירת הסיכונים
49	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
50	הצהרת המנכ"ל
51	הצהרת החשבונאי הראשי
52	תמצית דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים:	
123	ממשל תאגידי
125	פרטים נוספים
136	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	8
2	תמצית דוח רווח והפסד	14
3	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו	14
4	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	15
5	פרטים לגבי ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי	15
6	פירוט ההכנסות מעמלות	17
7	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	17
8	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	18
9	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	18
10	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות	19
11	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	19
12	הרכב תיק ניירות הערך והתפלגותו לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
13	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
14	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות	21
15	תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק	21
16	הון והלימות ההון	21
17	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות	24
18	רווח (הפסד) נקי לפי מגזרי פעילות	24
19	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות	25
20	אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית	26
21	עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים	27
22	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	31
23	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	34
24	תיאור רגישות הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית	42
25	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק	43
26	תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל	44
27	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	45
28	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	46
29	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	46

דוח הדירקטוריון וההנהלה
סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות הבנק
8	מידע כספי תמצית ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
9	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2019

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 במאי 2019, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2019. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוטאים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

הבנק שייך לקבוצת הבנק הבינלאומי, קבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

התפתחויות בתוצאות הכספיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 18.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 16.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.2%.

להלן עיקרי השינויים בסעיפי הרווח והפסד בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות ריבית נטו בסך 5.5 מיליוני ש"ח.
- גידול בהכנסות שאינן מריבית בסך 0.7 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 1.5 מיליוני ש"ח.
- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 4.4 מיליוני ש"ח.
- גידול בהפרשה למיסים על הרווח בסך 0.7 מיליוני ש"ח.

התשואה נטו על ההון הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 11.7% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 11.2% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 11.1% בכל שנת 2018.

סך נכסי הבנק ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-8,445.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 8,255.3 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-4,728.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 4,642.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-6,811.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 6,673.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

ההון ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-674.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-653.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 3.2%.

יחס הון למאזן ליום 31 במרס 2019 הגיע ל-8.0% בהשוואה ל- 7.9% ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2019 הגיע ל- 14.29% לעומת 14.12% ביום 31 בדצמבר 2018. מגבלת הדירקטוריון 12.65%, נדרש על פי הוראות בנק ישראל 12.5%.

יחס הון רובד 1 ליום 31 במרס 2018 הגיע ל- 13.22% לעומת 13.04% ביום 31 בדצמבר 2018. מגבלת הדירקטוריון 10.5%, נדרש על פי הוראות בנק ישראל 9.0%.

יחס כיסוי הנזילות לרבעון הראשון של שנת 2019 הינו 179%, לעומת 189% ברבעון המקביל אשתקד.

יחס המינוף ליום 31 במרס 2018 הינו 7.48%, לעומת 7.25% ליום 31 בדצמבר 2018. נדרש על פי הוראות בנק ישראל 5% (החל מיום 1 בינואר 2018).

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
מדדי ביצוע			
11.1%	11.2%	11.7%	תשואה להון ⁽¹⁾
0.9%	0.8%	0.9%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
13.04%	11.86%	13.22%	יחס הון עצמי רובד 1
7.25%	6.99%	7.48%	יחס המינוף
180%	189%	179%	יחס כיסוי הנזילות
3.9%	3.9%	4.0%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
61.6%	62.0%	62.7%	יחס יעילות
מדדי איכות אשראי			
1.15%	1.35%	1.15%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.73%	1.33%	0.75%	שיעור חובות פגומים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
235.22%	116.41%	213.57%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום
0.73%	0.08%	-	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.16%	0.24%	0.09%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
2018	2019	נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)	
16.0	18.6	רווח נקי	
53.3	58.8	הכנסות ריבית, נטו	
2.5	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
20.7	21.4	הכנסות שאינן מריבית	
19.7	20.9	מזה: עמלות	
45.9	50.3	הוצאות תפעוליות ואחרות	
23.5	26.0	מזה: משכורות והוצאות נלוות	
0.11	0.12	רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל) (בש"ח)	
נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)			
ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	סך כל הנכסים
8,255.3	7,920.2	8,445.3	
2,272.8	2,292.8	2,481.5	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
641.4	569.3	537.2	ניירות ערך
4,642.0	4,361.4	4,728.0	אשראי לציבור, נטו
622.4	618.0	620.6	אשראי לממשלה
7,602.1	7,312.8	7,771.1	סך כל ההתחייבויות
365.7	314.9	364.8	מזה: פקדונות מבנקים
6,673.0	6,455.2	6,811.7	פקדונות הציבור
653.2	607.4	674.2	הון
נתונים נוספים			
ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.8%	2.8%	2.9%	
1.0%	1.0%	1.0%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילות הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם:

- סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים).
- סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הריבית.
- סיכוני נזילות.
- סיכונים תפעוליים.
- סיכון ציות והלבנת הון.
- סיכון אסטרטגי.
- סיכון מוניטין.
- סיכון משפטי.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי-הסיכונים.

סיכונים מתפתחים

לא היו תוספות או גרועות בסיכונים מתפתחים עיקריים לעומת הדיווח לשנת 2018. הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון תחרותי-אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכונים חוצי גבולות (Cross Border) וסיכון התנהלות (Conduct Risk). להרחבה בנושא ראה הדיווח לשנת 2018.

יעדים ואסטרטגיה

דגשים בתכנית האסטרטגית

הבנק מתנהל על פי תכנית אסטרטגיה רב-שנתית והאחרונה גובשה לשנים 2021-2017, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות, המשך הגדלת חלקו במגזר הערבי באוכלוסיית עובדי הוראה, המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור תהליכים תפעוליים, הרחבת השימוש בערוצים ישירים בקרב לקוחות הבנק ושיפור מדדי היעילות. התהליך מבוסס ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. העמקת פעילות בקרב עובדי ההוראה במגזר הערבי ובני משפחותיהם.
3. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים.
4. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית וללקוחות פלטינום בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
5. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
6. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, הרחבת בנקאות בערוצים ישירים, ייעול שטחים בסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.
7. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית

בשנת 2018, הקבוצה השיקה אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית, אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק והקבוצה, הקבוצה מפתחת מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף במגוון שירותים בנקאיים לרבות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הבנק. בנוסף הוקמה מחלקה בחברת האם לטיפול הוליסטי בתחום החדשנות והדיגיטל. לאחרונה גיבש הבנק אסטרטגיה בתחום ארכיטקטורת המחשוב אשר תתמוך בהתמודדות עם אתגרי העתיד.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
14	התפתחות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
18	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
24	מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות בישראל

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ענף הבנקאות בישראל ברבעון הראשון של שנת 2019.

צמיחה

האינדיקטורים האחרונים לפעילות הריאלית שפורסמו, ממשיכים להיות חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח גם ברבעון הראשון של שנת 2019, כאשר האומדן למחצית השנייה של שנת 2018 הצביע על עלייה של 2.4% בתמ"ג. שוק העבודה ממשיך להפגין עוצמה, עם שיעורי אבטלה נמוכים יחסית וביטחון תעסוקתי גבוה, יחד עם זאת לאורך זמן נחזית מגמה של החלשות הצמיחה. המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 ב-1.0%, בהשוואה לעלייה של 0.8% בתקופה המקבילה אשתקד. בסקירת חטיבת המחקר של בנק ישראל, מחודש אפריל 2019, הורדה תחזית הצמיחה בקצב התוצר לשנת 2019 ל-3.2%, ותחזית הצמיחה לשנת 2020 נותרה על 3.5%.

תקציב המדינה

ברבעון הראשון של שנת 2019 נמדד גירעון בסך 9.3 מיליארד ש"ח בפעילות התקציבית של הממשלה, בהשוואה לגירעון בסך 2.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2019 עומד על 40.2 מיליארד ש"ח שהם 2.9% מהתמ"ג. ב-12 החודשים האחרונים (אפריל 2018 - מרס 2019) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 3.4% מהתמ"ג.

חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישרה בחודש מרס 2019 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ עם תחזית יציבה.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמצאת במגמה של עלייה וזאת לאחר שמדד המחירים לצרכן עלה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.5%. ב-12 החודשים האחרונים (מרץ 2018 בהשוואה למרס 2019) עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.4%.

על פי הערכת בנק ישראל האינפלציה בשנת 2019 תעמוד על 1.5%, ובשנת 2020 תעמוד האינפלציה על 1.6%. נכון לחודש אפריל 2019, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים העוקבים, עומדות על שיעור של 1.1%.

שוק הדיור

הפירסומים האחרונים משקפים עלייה במחירי הדירות. על פי מדד מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן-"הלמ"ס"), שפורסם בחודש אפריל 2019, נרשמה עלייה של 0.6% במחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר 2019, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר 2018 - ינואר 2019. מחירי העסקאות בחודשים ינואר-פברואר 2019 עלו ב-0.1%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

שוק העבודה

שיעור האבטלה הינו נמוך וברידה, כאשר בחודש מרס 2019 עמד על 3.9%, בהשוואה ל-4.1% בחודש פברואר 2019.

שער החליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ- 3.2% לעומת סוף שנת 2018 ושער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ- 4.9% לעומת סוף שנת 2018.

ריבית בנק ישראל

בחודש נובמבר 2018 העלה בנק ישראל את הריבית, לראשונה מחודש פברואר 2015, ב-0.15% נקודות אחוז לרמה של 0.25%. על פי הערכות מחלקת המחקר בבנק ישראל, הריבית צפויה לעלות לשיעור של 0.5% ברבעון השלישי של שנת 2019 ותעלה פעמיים במהלך שנת 2020 לשיעור של 1.0%.

הסביבה הגלובלית

תמונת המקרו של הכלכלה העולמית ממשיכה להצביע על התמתנות בקצב הצמיחה ובאינפלציה. הסיכונים העיקריים הנשקפים הם האפשרות להחרפה ב"מלחמת הסחר" (למרות ההתקדמות במגעים בין ארה"ב לסין), והחשש שבריטניה תפרוש מהאיחוד האירופי ללא הסדר. בתי ההשקעות עדכנו שוב כלפי מטה את תחזיות הצמיחה למרבית הגושים ובעיקר לאירופה. ההאטה בסחר העולמי מחריפה וכוללת גם את המשקים המתעוררים. בשווקים הפיננסיים נרשמו עליות שיערים במדדי המניות וירידות בתשואות האג"ח הממשלתיות, על רקע הצפי לכך שלעת עתה ייעצר תהליך הצמצום המוניטרי הגלובלי.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות במדדי המניות העיקריים: מדד ת"א 35 עלה בכ- 5.4% ומדד ת"א 125 עלה בכ- 6.4%. מדד האג"ח הכללי עלה בכ- 3.2%. במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית נרשמה מגמת ירידה בהיקפי המחזורים, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019. מדד ה-S&P-500 עלה בכ- 13.1% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019. באירופה, עלה מדד היורוסטוקס-600 בכ- 12.3%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EMSCI) עלה בכ- 9.5%.

לפרטים נוספים, ראה התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם, לפרק ממשל תאגידי, פרטים נוספים.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-18.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-16.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.2%.

הרווח הנקי למניה (בסיסי ומדולל) הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-0.12 ש"ח, בהשוואה ל-0.11 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון עמדה בתקופה ינואר-מרס 2019 על שיעור של 11.7%, בהשוואה ל-11.2% בתקופה המקבילה אשתקד ול-11.1% בכל שנת 2018.

תמצית דוח רווח והפסד

שלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2018	2019	
מיליוני ש"ח		
54.2	59.2	רווח מימוני נטו (1)
2.5	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
51.7	58.2	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
19.8	21.0	עמלות והכנסות אחרות
45.9	50.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
25.6	28.9	רווח לפני מסים
9.6	10.3	הפרשה למסים על הרווח
16.0	18.6	רווח נקי
11.2%	11.7%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכונים הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

2018				2019	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
53.0	63.0	61.7	61.3	58.7	הכנסות ריבית
(0.3)	10.6	3.2	3.4	(0.1)	הוצאות (הכנסות) ריבית
53.3	52.4	58.5	57.9	58.8	הכנסות ריבית, נטו
0.9	(0.7)	1.8	(1.9)	0.4	הכנסות מימון שאינן מריבית
54.2	51.7	60.3	56.0	59.2	סך הרווח המימוני, נטו

הכנסות ריבית על נכסים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 58.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 53.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.7%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות הריבית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור הסתכמו ב- 55.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 49.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.5%. הגידול נבע בעיקר מעליה בהיקף האשראי לציבור.
- אשראי לממשלה- בהכנסות הריבית נרשמה הוצאה מאשראי לממשלה בסך של 1.8 מיליוני ש"ח עקב השפעת מדד שלילי ברבעון. בתקופה המקבילה אשתקד לא נרשמה הוצאה עקב רצפת מדד.
- הכנסות מפקדונות בבנקים הסתכמו ב- 3.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 20.7%. זאת בעיקר עקב גידול ביתרות הממוצעות של הפקדונות ועלויות בריבית בשווקים.
- הכנסות מאיגרות חוב הסתכמו ב- 0.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 166.7%. זאת בעיקר עקב שינוי בתמהיל ההשקעות.

הוצאות ריבית על התחייבויות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהכנסות בסך- 0.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאות בסך- 0.3 מיליוני ש"ח. זאת בעיקר עקב השפעת המדד בשנת 2019.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2019	
באחוזים		
3.08	3.18	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.03	0.03	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
3.11	3.19	פער הריבית הכולל
3.10	3.19	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגידי.

הוצאות בנין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 1.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 2.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתקופה שהסתיימה ב-31 במרס		
	2019	2018
מיליוני ש"ח		
הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי	0.9	4.1
קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית	(1.7)	(1.3)
הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי	(0.8)	2.8
הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי	1.8	(0.3)
סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי	1.0	2.5
מזה:		
הוצאות בגין אשראי מסחרי/עסקי	-	1.1
הוצאות בגין אשראי פרטי	1.0	1.4
סך הכל	1.0	2.5
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור מאזני ⁽¹⁾ :		
מסחרי/עסקי	-	0.45%
אנשים פרטיים	0.10%	0.16%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:		
מאזני	0.08%	0.23%
מאזני וחוץ מאזני	0.06%	0.16%
שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾	(0.07%)	0.27%
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾	0.16%	(0.03%)
שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾	0.09%	0.24%

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות שאינן מריבית

להלן התפתחות ההכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2018
השינוי	מיליוני ש"ח	
%		
אנשים פרטיים	15.9	15.3
מסחרי/עסקי	5.1	4.5
ניהול פיננסי	0.4	0.9
סך הכל	21.4	20.7
	3.4	(55.6)

עמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 20.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 19.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לתקופה שהסתיימה ב-31 במרס		
2018	2019	
במיליוני ש"ח		
5.8	5.8	ניהול חשבון
2.8	3.0	כרטיסי אשראי
6.2	6.1	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים ועמלות הפצה
1.7	2.4	טיפול באשראי
1.1	1.1	הפרשי המרה
0.2	0.1	פעילות סחר חוץ
0.7	0.7	עמלות מעסקי מימון
1.2	1.7	עמלות אחרות
19.7	20.9	סך כל העמלות

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 0.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 0.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות המימון שאינן מריבית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019:

- הכנסות ממכשירים פיננסיים נגזרים, נטו, הכוללים את התוצאות נטו מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בהוצאות בסך- 0.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-50.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-45.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.5%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות והאחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019:

- הוצאות שכר הסתכמו ב- 26.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 23.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.6%. הגידול נובע בעיקר מהפרשות למענק השנתי והפרשות בגין תכנית תגמול מתמשכת רב שנתית.

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 7.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 6.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- הוצאות אחרות הסתכמו ב-17.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור 10.1%. הגידול נובע בעיקר מהוצאות המחשב עקב גידול בפעילות המחשב והרחבת השרותים הממוכנים ומהוצאות מחשבונאות סילוק עקב מהלכי התייעלות של הבנק.

ההפרשה למיסים על הרווח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-10.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-9.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-35.6% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 34.2%. הפער נובע בעיקרו מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים.

סך הרווח הכולל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב- 21.0 מיליוני ש"ח. סכום זה הושפע מהרווח הנקי לשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך 18.6 מיליוני ש"ח, מרווח מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי שוק בסך של 2.3 מיליוני ש"ח ומרווח מהטבות לעובדים בסך של 0.1 מיליוני ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב- 8,445.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,255.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של 2.3%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

השינוי	ליום 31 במרס 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	
%	מיליוני ש"ח		
2.3	8,255.3	8,445.3	סך כל המאזן
9.2	2,272.8	2,481.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
(16.2)	641.4	537.2	ניירות ערך
1.9	4,642.0	4,728.0	אשראי לציבור, נטו
(0.3)	622.4	620.6	אשראי לממשלה
2.1	6,673.0	6,811.7	פקדונות הציבור
3.2	653.2	674.2	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-2,481.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2,272.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 9.2%.

ליום 31 במרס 2019		ליום 31 בדצמבר 2018	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
1,022.7	785.2	1,458.8	1,487.6
2,481.5	2,272.8		

אשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-4,728.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4,642.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 1.9%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 31 במרס 2019 ב-474.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-479.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		יתרה ליום		מטבע ישראלי:	
31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	שינוי	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
97.1	97.0	1.7	77.5	4,509.6	4,587.1
2.5	2.6	7.0	8.0	113.9	121.9
0.4	0.4	2.7	0.5	18.5	19.0
100.0	100.0	1.9	86.0	4,642.0	4,728.0

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

שיוני	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
ב-%	מיליוני ש"ח		
9.1	72.7	79.3	עסקים גדולים
(11.7)	266.6	235.5	עסקים בינוניים
10.9	567.4	629.2	עסקים קטנים וזעירים
1.3	3,788.1	3,838.5	משקי בית
50.0	0.4	0.6	בנקאות פרטית
-	0.9	-	גופים מוסדיים
1.9	4,696.1	4,783.1	סך הכל
מזה אשראי צרכני ללא כרטיסי אשראי			
1.8	3,279.6	3,340.1	משקי בית
25.0	0.4	0.5	בנקאות פרטית
1.8	3,280.0	3,340.6	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 במרס 2019 ב-7,008.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6,880.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 במרס 2019			ענף משק
שיוני	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	שיוני	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	
%	%		%	%		
14.0	0.9	62.7	1.0	71.5		שירותים פיננסיים
6.6	7.0	479.6	7.3	511.1		בינוי ונדל"ן
(12.9)	2.6	176.9	2.2	154.0		תעשיה
29.4	2.1	145.3	2.7	188.0		מסחר
(1.7)	0.1	6.0	0.1	5.9		מידע ותקשורת
1.4	81.4	5,602.0	81.0	5,679.9		לקוחות פרטיים
(2.5)	5.9	408.2	5.7	397.8		אחרים
1.9	100.0	6,880.7	100.0	7,008.2		סך הכל

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 במרס 2019 ב-537.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-641.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018. בתקופה זאת חלה עליה בשווי ההון של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה בסך 4.2 מיליוני ש"ח שנזקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 0.7 מיליוני ש"ח בגין ניירות ערך שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
ב- %		במיליוני ש"ח		
97.6	97.4	625.8	523.2	איגרות חוב של ממשלת ישראל
1.6	1.6	10.1	8.6	איגרות חוב של בנקים בישראל
0.9	1.0	5.5	5.4	איגרות חוב של אחרים בישראל
100.0	100.0	641.4	537.2	סך הכל

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	שינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
%		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
67.4	67.1	(16.7)	432.6	360.2	מטבע ישראלי:
11.9	10.2	(27.9)	76.3	55.0	לא צמוד
		(21.3)			צמוד למדד
20.7	22.7	(7.9)	132.5	122.0	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(16.2)	641.4	537.2	סך הכל

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 במרס 2019 הסתכמה ב- 34.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-35.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-6,811.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6,673.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 2.1%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	שינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
%		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
84.6	85.3	2.8	5,648.3	5,807.9	מטבע ישראלי:
8.9	8.6	(0.5)	591.3	588.6	לא צמוד*
		(2.7)			צמוד למדד**
6.5	6.1	(4.2)	433.4	415.2	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	2.1	6,673.0	6,811.7	סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 במרס 2019 בסך 7.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 7.5 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 במרס 2019 בסך 16.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 18.1 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

ש"ח	יתרה ליום		ש"ח
	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
שינוי	מיליוני ש"ח		שינוי
ב-%			ב-%
59.8	198.0	316.5	עסקים גדולים
(4.2)	303.6	290.7	עסקים בינוניים
0.3	428.6	441.4	עסקים קטנים וזעירים
0.6	5,568.9	5,602.6	משקי בית
0.8	105.9	106.7	בנקאות פרטית
(20.9)	68.0	53.8	גופים מוסדיים
2.1	6,673.0	6,811.7	סך הכל

תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
3,713	3,908	בתיקי ניירות ערך

הון והלימות ההון

ההון ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-674.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-653.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 3.2%. לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל. היישום היה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31.12.17, אשר אושר ביום 21 ביוני 2018, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31.12.20, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31.12.20.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה

זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך, בשנת 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%. החל מיום 1 בינואר 2019 עומדת התקרה על 30%.

התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. בהמשך למהלכי התייעלות בהם נקט הבנק בשנתיים האחרונות, ביום 14 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את מהלכי ההתייעלות במסגרת תכנית רב-שנתית שעלותה הוערכה בכ- 3.5 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). ביום 16 בספטמבר 2018 הוואך תוקפן של ביצוע תכניות ההתייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019. הארכת התוקף מאפשרת לתאגידים הבנקאיים להרחיב את תכנית ההתייעלות בתחום כח האדם. הבנק הרחיב את תכנית ההתייעלות שלו אשר עלותה כ- 8.0 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס).

יישום ההוראות

כאמור לעיל, הבנק מיישם את ההוראות באזל לפי הוראות בנק ישראל. במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2017 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 21 ביוני 2018.

31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
במיליוני ש"ח		
670.9	599.4	650.2
53.8	50.9	53.8
724.7	650.3	704.0
4,610.1	4,634.8	4,527.5
5.5	4.5	6.6
457.1	413.8	451.8
5,072.7	5,053.1	4,985.9
13.22%	11.86%	13.04%
14.29%	12.87%	14.12%
9.0%	9.0%	9.0%
12.5%	12.5%	12.5%

1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2

סך הכל ההון הכולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי
סיכונים שוק
סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2019 עמד על 13.22%, בהשוואה ל-13.04% ליום 31 בדצמבר 2018. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2019 עמד על 14.29%, בהשוואה ל-14.12% ליום 31 בדצמבר 2018. ההון הכולל ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-724.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-704.0 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2018. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מהרווח הנקי בתקופה בסך של 18.6 מיליוני ש"ח. הון רובד 2 ליום 31 במרס 2019 הסתכם ב-53.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-50.9 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2018. הגידול נובע מגידול בהפרשה להפסדי אשראי ומקיטון בהכרה בשטר הון. נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-5,072.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-4,985.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול באשראי לציבור.

ביום 3 באוגוסט 2018, פרסמה חברת הדירוג העולמית Standard & Poor's (S&P) דוח דירוג אשראי למדינת ישראל, במסגרתו העלתה את דירוגה מרמה של A+ לרמה של AA-. לאור העובדה כי הבנק עושה שימוש בדירוגי חברת S&P לצורך מדידת סיכון האשראי וסיכון שוק, חלה ירידה בנכסי סיכון הנובעת, בין היתר, מהפחתת משקל הסיכון בגין חשיפות אשראי (לרבות ערבויות שסופקו) של מדינת ישראל במטבע חוץ, בנקים מקומיים וישויות סקטור ציבור מקומיות. שינוי זה גרם לעלייה בשיעור הלימות ההון העצמי רובד 1 של 1.98% ובהון הכולל בשיעור של 2.14%.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים – ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%. יחס המינוף ליום 31 במרס 2019 עומד על 7.48%, בהשוואה ל-7.25% ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 24' לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 12 לדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 12' לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			א. סך ההכנסות*
31 במרס 2018	31 במרס 2019	השינוי	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
ב- %		במיליוני ש"ח			
1.4	1.4	10.0	1.0	1.1	מגזר עסקים גדולים
3.2	3.9	29.2	2.4	3.1	מגזר עסקים בינוניים
12.6	12.0	3.2	9.3	9.6	מגזר עסקים קטנים וזעירים
75.4	77.2	10.9	55.8	61.9	מגזר משקי בית
0.5	0.6	25.0	0.4	0.5	מגזר בנקאות פרטית
-	-	-	-	-	גופים מוסדיים
6.9	5.0	(21.6)	5.1	4.0	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	8.4	74.0	80.2	סך הכל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		ב. רווח (הפסד) נקי
31 במרס 2018	31 במרס 2019	
במיליוני ש"ח		
0.4	0.1	מגזר עסקים גדולים
0.9	1.2	מגזר עסקים בינוניים
2.4	3.3	מגזר עסקים קטנים וזעירים
9.5	11.6	מגזר משקי בית
0.1	0.2	מגזר בנקאות פרטית
(0.1)	(0.1)	גופים מוסדיים
2.8	2.3	מגזר ניהול פיננסי
16.0	18.6	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*		אשראי לציבור		חלק המגזר מסך האשראי לציבור	
		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
		31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 במרס 2019	31 במרס 2018
		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %
מגזר עסקים גדולים	76.6	106.7	(28.2)	1.7	2.5
מגזר עסקים בינוניים	251.5	240.6	4.5	5.5	5.6
מגזר עסקים קטנים וזעירים	582.8	591.0	(1.4)	12.7	13.9
מגזר משקי בית	3,694.8	3,319.5	11.3	80.1	78.0
מגזר בנקאות פרטית	0.6	0.9	(33.3)	-	-
גופים מוסדיים	0.5	0.1	400.0	-	-
סך הכל	4,606.8	4,258.8	8.2	100.0	100.0

פקדונות הציבור		חלק המגזר מסך פקדונות הציבור			
		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
		31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 במרס 2019	31 במרס 2018
		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %
מגזר עסקים גדולים	261.1	223.8	16.7	3.9	3.6
מגזר עסקים בינוניים	261.8	264.0	(0.8)	3.9	4.2
מגזר עסקים קטנים וזעירים	444.2	623.6	(28.8)	6.6	10.0
מגזר משקי בית	5,575.7	4,997.3	11.6	83.1	80.0
מגזר בנקאות פרטית	108.0	84.6	27.7	1.6	1.4
גופים מוסדיים	58.3	54.5	7.0	0.9	0.9
סך הכל	6,709.1	6,247.8	7.4	100.0	100.0

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
בנקאות			בנקאות			
משקי בית	פרטית	סך הכל	משקי בית	פרטית	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
40.9	0.1	40.8	46.5	0.1	46.4	הכנסות ריבית, נטו
15.3	0.3	15.0	15.9	0.4	15.5	סך ההכנסות שאינן מריבית
56.2	0.4	55.8	62.4	0.5	61.9	סך הכנסות
1.4	-	1.4	1.0	-	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
39.4	0.2	39.2	43.0	0.2	42.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
9.6	0.1	9.5	11.8	0.2	11.6	רווח נקי
3,320.4	0.9	3,319.5	3,695.4	0.6	3,694.8	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
3,449.6	0.8	3,448.8	3,839.1	0.6	3,838.5	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,081.9	84.6	4,997.3	5,683.7	108.0	5,575.7	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
5,182.2	93.2	5,089.0	5,709.3	106.7	5,602.6	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-46.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-40.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14%. העלייה נובעת בעיקר מגידול בהיקף הפעילות באשראי לציבור.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-15.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-15.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-43.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-39.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.1% הנובע מגידול בהוצאות שכר ובהוצאות המחשב.

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכמו ב-11.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-9.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 23%. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב עלייה בהכנסות הריבית, נטו ובעמלות.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-3,839.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3,449.6 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2018, גידול של 11%. ראה גם פרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-5,709.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,182.2 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2018, גידול של 10%.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018				לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל
במיליוני ש"ח							
6.0	2.2	0.5	8.7	5.8	1.8	0.6	8.2
3.6	0.9	0.6	5.1	3.5	0.6	0.4	4.5
9.6	3.1	1.1	13.8	9.3	2.4	1.0	12.7
-	-	-	-	1.1	-	-	1.1
4.4	1.3	1.0	6.7	4.3	1.0	0.4	5.7
3.3	1.2	0.1	4.6	2.4	0.9	0.4	3.7
582.8	251.5	76.6	910.9	591.0	240.6	106.7	938.3
629.2	235.5	79.3	944.0	633.2	242.3	95.9	971.4
444.2	261.8	261.1	967.1	623.6	264.0	223.8	1,111.4
441.4	290.7	316.5	1,048.6	632.5	265.2	323.4	1,221.1

הכנסות ריבית, נטו
סך ההכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח נקי
יתרה ממוצעת של האשראי
לציבור
יתרת האשראי לציבור לסוף
תקופת הדיווח
יתרה ממוצעת של פקדונות
הציבור
יתרת פקדונות הציבור לסוף
תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-8.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6%. הגידול נובע משינוי בתמהיל היקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-5.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 13%. הגידול נובע בעיקר מעליה בהיקף עמלות הטיפול באשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-6.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 18%, הנובע מגידול בהוצאות שכר ובהוצאות המחשב.

הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכמו ב-4.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 24%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהכנסות מריבית.

הוצאות בגין הפסדי אשראי- בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא היו הוצאות בגין הפסדי אשראי, בהשוואה ל-1.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-944.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-971.4 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2018, קיטון של 3%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2019 הסתכמו ב-1,048.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,221.1 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2018, קיטון של 14%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-4.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 22%. הקיטון נובע מהשפעת מדד שלילי ברבעון ומירידה בשווי הוגן של נגזרים פיננסיים. הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-2.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 18%, הנובע בעיקר מירידה בהכנסות.

סקירת הסיכונים

30	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
32	סיכון אשראי
41	סיכון שוק
46	סיכון נזילות
47	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2018. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2018. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון.
כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והחשבונאי הראשי הבלתי תלוי ומונהל הסיכונים הראשי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי - מר דורון סגל נושא באחריות מפורשת לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
מר יעקב שורי, מנכ"ל הבנק, משמש כמנהל סיכונים פיננסיים.
גברת רונית עוזיאל, סמנכ"ל, ראש אגף אשראי, משמשת כמנהלת סיכוני האשראי.
מר גבריאל טייטל, סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות, משמש כמנהל סיכון אסטרטגי ומוניטין.
מר דורון סגל, מנהל המחלקה לניהול סיכונים, משמש כמנהל סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית.
עו"ד חוה אלקוני-נוימן, היועצת המשפטית של הבנק, משמשת כמנהלת הסיכונים המשפטיים.
עו"ד לימור אזולאי משמשת כמנהלת סיכוני ציות במסגרת תפקידה כקצין הציות הראשי, ובכלל זה בין היתר, מנהלת סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור, אחראית יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וסיכונים חוצי גבולות. כמו כן, מונתה כ- Responsible Officer (הממונה) על יישום הוראות ה-FATCA.
מר רון גריסר, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ משמש כמנהל סיכוני IT.
מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע, משמש כמנהל סיכוני הסייבר.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי ההנהלה בתחומים הנתונים לאחריותם.

ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שנגקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאנליטיקה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2018.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 במרס 2019, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 71.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 68.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 4.7%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 31 במרס 2019 על 1.0%, בדומה לשנת 2018. 28% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף התעשייה, 1% לענף הבינוי והנדל"ן, 61% לענף הלקוחות הפרטיים ו-6% לענף תחבורה ואחסנה. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.0% בדומה לשנת 2018.

למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור ב.13(1) לדוחות הכספיים.

סיכון אשראי בעייתי

1. סיכון אשראי בעייתי

במיליוני ש"ח			31 במרס 2019			31 במרס 2018			31 בדצמבר 2018		
מאזני	חוץ מאזני	חוץ	מאזני	חוץ מאזני	חוץ	מאזני	חוץ מאזני	חוץ	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
25.8	-	25.8	25.8	-	25.8	51.2	0.1	51.3	23.0	-	23.0
9.9	-	9.9	9.9	-	9.9	7.7	-	7.7	11.2	-	11.2
35.4	0.2	35.6	35.6	0.2	36.1	36.2	0.1	36.1	33.9	0.3	33.6
71.1	0.2	71.3	71.3	0.2	95.0	95.2	0.2	95.2	68.1	0.3	67.8
מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר											
9.9	-	9.9	9.9	-	9.9	7.6	-	7.6	11.2	-	11.2

במיליוני ש"ח			
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
2. נכסים שאינם מבצעים			
20.0	46.2	22.0	חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
3. נכסים פגומים מבצעים			
3.0	5.0	3.8	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

במיליוני ש"ח			31 במרס 2019			31 במרס 2018			31 בדצמבר 2018		
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
4. תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*											
5.1	17.9	23.0	5.1	17.9	23.0	20.7	14.7	35.4	20.7	14.7	35.4
2.4	5.0	7.4	2.4	5.0	7.4	16.6	2.6	19.2	20.3	11.1	31.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(0.2)	(0.6)	(0.8)	(0.2)	(0.6)	(0.8)	(0.3)	(0.8)	(1.1)	(8.0)	(4.1)	(12.1)
(2.2)	(1.6)	(3.8)	(2.2)	(1.6)	(3.8)	(1.0)	(1.3)	(2.3)	(27.9)	(3.8)	(31.7)
5.1	20.7	25.8	5.1	20.7	25.8	36.0	15.2	51.2	5.1	17.9	23.0
* מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש											
4.3	16.6	20.9	4.3	16.6	20.9	6.1	12.8	18.9	6.1	12.8	18.9
2.3	4.7	7.0	2.3	4.7	7.0	8.3	2.3	10.6	22.4	10.8	33.2
(0.2)	(0.8)	(1.0)	(0.2)	(0.8)	(1.0)	(0.1)	(0.6)	(0.7)	(0.8)	(3.1)	(3.9)
(2.1)	(1.3)	(3.4)	(2.1)	(1.3)	(3.4)	(0.7)	(0.9)	(1.6)	(23.4)	(3.9)	(27.3)
4.3	19.2	23.5	4.3	19.2	23.5	13.6	13.6	27.2	4.3	16.6	20.9

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום								
לשנה שנסתיימה ביום			לשנה שנסתיימה ביום			לשנה שנסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2018			31 במרס 2018			31 במרס 2019		
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים								
יתאת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה								
12.1	3.1	9.0	12.1	3.1	9.0	6.5	3.4	3.1
7.7	2.7	5.0	3.9	0.5	3.4	0.9	0.8	0.1
(13.3)	(2.4)	(10.9)	(1.4)	(0.6)	(0.8)	(0.8)	(0.6)	(0.2)
6.5	3.4	3.1	14.6	3.0	11.6	6.6	3.6	3.0

5. מדדי סיכון

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום			
לשנה שנסתיימה ביום	לשנה שנסתיימה ביום	לשנה שנסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
0.73%	1.33%	0.75%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
			מזה:
0.49%	1.05%	0.54%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.24%	0.17%	0.21%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
0.99%	1.48%	1.02%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.16%	0.24%	0.09%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.24%	0.08%	-	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.15%	1.35%	1.15%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
235.22%	116.41%	213.57%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
158.19%	101.36%	154.34%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
19.59%	5.18%	-	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019							
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
6.4	(0.4)	(0.4)	2.8	20.1	126.7	154.0	תעשייה
1.8	(0.3)	(0.2)	-	-	385.6	393.4	בניה ונדל"ן - בינוי
0.5	-	-	-	0.1	117.6	117.7	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.8	-	0.7	0.1	0.1	187.4	188.0	מסחר
0.1	-	-	-	-	71.2	71.5	שירותים פיננסיים
3.8	0.1	(0.1)	2.2	6.7	387.2	403.7	ענפים אחרים
14.4	(0.6)	-	5.1	27.0	1,275.7	1,328.3	סך הכל מסחרי
43.1	0.6	1.0	20.7	43.6	5,423.7	5,679.9	אנשים פרטיים
57.5	-	1.0	25.8	70.6	6,699.4	7,008.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,612.0	2,612.0	בנקים בישראל וממשלת ישראל
57.5	-	1.0	25.8	70.6	9,311.4	9,620.2	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 6,862.5 מיליוני ש"ח, 537.2 מיליוני ש"ח, 0.8 מיליוני ש"ח ו- 2,219.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2018							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
4.1	(0.1)	0.6	9.2	9.2	138.2	149.1	תעשייה
6.4	0.1	0.1	7.9	7.9	309.1	317.1	בניה ונדל"ן - בינוי
3.2	-	1.0	10.4	10.4	115.4	125.8	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6.3	-	(0.5)	3.6	20.4	115.8	139.4	מסחר
0.2	-	-	0.1	0.1	61.8	61.9	שירותים פיננסיים
3.1	-	(0.1)	4.9	10.3	452.5	469.5	ענפים אחרים
23.3	-	1.1	36.1	58.3	1,192.8	1,262.8	סך הכל מסחרי
38.5	0.8	1.4	15.2	36.0	4,932.5	5,188.2	אנשים פרטיים
61.8	0.8	2.5	51.3	94.3	6,125.3	6,451.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,516.3	2,516.3	בנקים בישראל וממשלת ישראל
61.8	0.8	2.5	51.3	94.3	8,641.6	8,967.3	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 6,372.0 מיליוני ש"ח, 569.3 מיליוני ש"ח, 1.7 מיליוני ש"ח ו- 2,024.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוזי-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2018							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
6.4	0.3	3.2	2.8	19.6	150.0	176.9	תעשייה
1.7	4.0	(0.7)	-	-	368.5	369.4	בניה ונדל"ן - בינוי
0.4	1.9	0.1	-	0.1	110.1	110.2	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.1	(0.3)	(6.0)	0.1	0.1	142.1	145.3	מסחר
0.2	-	-	-	-	62.6	62.7	שירותים פיננסיים
4.0	-	0.9	2.2	7.3	389.8	414.2	ענפים אחרים
13.8	5.9	(2.5)	5.1	27.1	1,223.1	1,278.7	סך הכל מסחרי
42.7	4.7	9.5	17.9	40.3	5,344.8	5,602.0	אנשים פרטיים
56.5	10.6	7.0	23.0	67.4	6,567.9	6,880.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,746.7	2,746.7	בנקים בישראל וממשלת ישראל
56.5	10.6	7.0	23.0	67.4	9,314.6	9,627.4	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 6,806.0 מיליוני ש"ח, 641.4 מיליוני ש"ח, 0.9 מיליוני ש"ח ו- 2,179.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

הצריכה הפרטית נמצאת בשנים האחרונות במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים. הבנק מעמיד אשראי צרכני למשקי הבית, המורכב בעיקר מלקוחות שכירים, שעיקרם במערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק ולצביונו.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני.

הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופיין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק פועל ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור, המוצגות בדוחות הבנק כסיכון אשראי חוץ מאזני. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 25 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 5 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר.

כ-67% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח. הבנק אינו מעניק הלוואות לדירור. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים:

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2018	השינוי באחוזים	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
	807.8	5.0	758.1	796.2	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות
(1.4)					בכרטיסי אשראי
2.1	2,980.7	13.1	2,691.5	3,042.9	הלוואות אחרות
1.3	3,788.5	11.3	3,449.6	3,839.1	סך כל סיכון האשראי המאזני
2.7	692.2	3.7	685.5	710.7	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
0.8	856.7	8.1	798.7	863.2	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
0.8	264.7	4.9	254.4	266.9	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
1.5	1,813.6	5.9	1,738.6	1,840.8	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
1.4	5,602.1	9.5	5,188.2	5,679.9	סך הכל סיכון האשראי הכולל
					ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות
3.6	3,565.8	11.3	3,320.4	3,695.4	יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

31 במרס 2019	31 במרס 2018	השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2018	השינוי באחוזים
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
20.6	15.2	35.5	17.9	15.1
22.9	20.7	10.6	22.2	3.2
3,795.6	3,413.7	11.2	3,748.4	1.3
3,839.1	3,449.6	11.3	3,788.5	1.3
6.1	7.2	(15.3)	6.4	(4.7)
19.2	13.6	41.2	16.6	15.7
0.10%	0.16%		0.25%	

סיכון אשראי פגום
סיכון אשראי בעייתי לא פגום
סיכון אשראי לא בעייתי
סך כל סיכון אשראי
מזה: חובות שאינם פגומים
בפיגור של 90 ימים או יותר
יתרת ארגוני החוב שבהסדר
מתוך האשראי הבעייתי
שיעור ההוצאה להפסדי
אשראי מסך האשראי

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 במרס 2019				
הכנסה קבועה בחשבון*	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך הכל סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
			במיליוני ש"ח	
ללא הכנסה קבועה	25.2	4.3	29.5	77.4
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	1,134.3	115.9	1,250.2	419.9
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,260.9	288.6	1,549.5	719.1
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	726.2	283.7	1,009.9	624.4
סך הכל	3,146.6	692.5	3,839.1	1,840.8

31 במרס 2018				
הכנסה קבועה בחשבון*	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך הכל סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
			במיליוני ש"ח	
ללא הכנסה קבועה	30.9	4.6	35.5	67.2
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	961.6	76.7	1,038.3	309.1
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,195.1	249.8	1,444.9	748.7
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	634.7	296.2	930.9	613.6
סך הכל	2,822.3	627.3	3,449.6	1,738.6

31 בדצמבר 2018				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	30.1	3.7	33.8	74.7 ⁽¹⁾
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	1,094.5	106.0	1,200.5	406.1
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,256.0	285.7	1,541.7	698.6
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	730.8	281.7	1,012.5	634.2
סך הכל	3,111.4	677.1	3,788.5	1,813.6

(1) ביום 31.3.19 כ-92% מהיתרה הינה בגין מכרז החשב הכללי לעובדי הוראה וסטודנטים (ביום 31.3.19 כ-92% וב-31.12.18 כ-93%).
 * הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל במוצק של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).
 ** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			
תקופה לפירעון	31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018
	במיליוני ש"ח		
עד שנה	917.5	885.0	928.8
משנה ועד שלוש שנים	488.4	465.9	486.5
משלוש שנים ועד חמש שנים	852.6	765.9	845.5
מחמש שנים ועד שבע שנים	677.9	483.6	635.4
מעל שבע שנים	902.7	849.2	892.3
סך הכל	3,839.1	3,449.6	3,788.5

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 במרס 2019						תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**	
במיליוני ש"ח						
עד 10	82.3	252.7	335.0	86.7	305.9	392.6
מ-10 עד 20	50.8	133.7	184.5	54.9	162.7	217.6
מ-20 עד 40	192.3	278.4	470.7	199.5	294.0	493.5
מ-40 עד 80	584.1	496.2	1,080.3	602.3	455.8	1,058.1
מ-80 עד 150	1,311.2	425.4	1,736.6	1,166.1	342.1	1,508.2
מ-150 עד 300	1,484.3	238.4	1,722.7	1,220.4	164.0	1,384.4
מעל 300	134.1	16.0	150.1	119.7	14.1	133.8
סך הכל	3,839.1	1,840.8	5,679.9	3,449.6	1,738.6	5,188.2

31 בדצמבר 2018			
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל**
באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח		
עד 10	90.1	256.5	346.6
מ- 10 עד 20	51.2	128.0	179.2
מ- 20 עד 40	191.8	274.6	466.4
מ- 40 עד 80	588.7	492.3	1,081.0
מ- 80 עד 150	1,282.1	415.8	1,697.9
מ- 150 עד 300	1,442.9	228.7	1,671.6
מעל 300	141.7	17.7	159.4
סך הכל	3,788.5	1,813.6	5,602.1

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
 ** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018
סיכון אשראי מאזני		
סוג האשראי	במיליוני ש"ח	
עו"ש	333.3	299.6
כרטיסי אשראי	462.8	458.5
אשראי בריבית משתנה	2,959.3	2,510.6
אשראי בריבית קבועה*	83.7	180.9
סך הכל	3,839.1	3,449.6

* אשראי בריבית קבועה כולל, בין היתר, אשראי צמוד מדד בסך של 43.9 מיליוני ש"ח, אשר עלול להיות חשוף לגידול בתשלומים.

ביטחונות

31 במרס 2019			31 במרס 2018		
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
במיליוני ש"ח					
סך אשראי המגובה בביטחונות*	185.3	11.7	197.0	182.4	10.9
* מזה: בטחונות לא נזילים	95.2	2.8	98.0	90.3	3.2
בטחונות נזילים	90.1	8.9	99.0	92.1	7.7

31 בדצמבר 2018			
תחום אשראי ללווה	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
במיליוני ש"ח			
סך אשראי המגובה בביטחונות*	185.5	11.5	197.0
* מזה: בטחונות לא נזילים	93.7	2.8	96.5
בטחונות נזילים	91.8	8.7	100.5

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת ההחזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית. הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים. הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים, בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכון שוק

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוני השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

החשיפה בריבית

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורות העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס. סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית:

מגזר	ליום 31 במרס 2019		ליום 31 בדצמבר 2018	
	החשיפה בפועל	% המגבלה	החשיפה בפועל	% המגבלה
לא צמוד*	3.53%	5.0%	3.65%	5.0%
צמוד מדד*	2.13%	3.5%	2.20%	3.5%
מט"ח וצמוד מט"ח**	0.22%	1.0%	0.23%	1.0%

* כתוצאה מתרחיש של ירידה מקבילה של 1% בעקום הריבית.

** כתוצאה מתרחיש של עליה מקבילה של 1% בעקום הריבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר, על הכנסות הריבית נטו ועל הכנסות המימון שאינן מריבית:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

31 במרס 2019			31 במרס 2018		
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
636.4	(0.6)	635.8	563.5	(0.9)	562.6
648.8	(13.0)	635.8	563.5	(1.2)	562.3

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2018		
שקל	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח		
626.9	(3.1)	623.8
626.9	(3.0)	623.9

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 28 לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של הבנק:

31 במרס 2018			31 במרס 2019			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
595.5	(2.0)	597.5	676.0	(1.7)	677.7	עלייה במקביל של 1%
593.9	(3.6)	597.5	675.1	(15.0)	690.1	מזה: תיק בנקאי
514.5	(0.7)	515.2	577.0	(2.1)	579.1	ירידה במקביל של 1%
515.6	0.4	515.2	577.9	(13.6)	591.5	מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
576.6	(0.7)	577.3	652.6	(2.1)	654.7	התללה ⁽²⁾
546.2	(2.0)	548.2	627.2	(1.0)	628.2	השטחה ⁽³⁾
563.1	(2.2)	565.3	642.9	(4.0)	646.9	עליית ריבית בטווח הקצר
551.4	(0.4)	551.8	628.0	2.6	625.4	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2018			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
652.3	(4.1)	656.4	עלייה במקביל של 1%
651.1	(5.3)	656.4	מזה: תיק בנקאי
593.0	(2.3)	595.3	ירידה במקביל של 1%
594.3	(1.0)	595.3	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים			
644.6	(2.4)	647.0	התללה ⁽²⁾
613.2	(4.2)	617.4	השטחה ⁽³⁾
631.7	(4.4)	636.1	עליית ריבית בטווח הקצר
616.0	(2.0)	618.0	ירידת ריבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 במרס 2018			31 במרס 2019			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים						
21.8	0.2	21.6	26.8	0.2	26.6	עלייה במקביל של 1%
21.6	-	21.6	26.6	-	26.6	מזה: תיק בנקאי
(41.2)	(0.2)	(41.0)	(49.8)	(0.2)	(49.6)	ירידה במקביל של 1%
(41.0)	-	(41.0)	(49.6)	-	(49.6)	מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2018			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
24.4	0.2	24.2	עלייה במקביל של 1%
24.2	-	24.2	מזה: תיק בנקאי
(45.5)	(0.2)	(45.3)	ירידה במקביל של 1%
(45.3)	-	(45.3)	מזה: תיק בנקאי

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(4) לאחר השפעות מקזזות.

(5) בתרחיש ירידת ריבית במגזר המדד נלקחת בחישוב סביבת ריבית שלילית.

(6) בתרחיש ירידת ריבית המשקפים ריבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מריבית, בהתאם להנחות שונות.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח):

% מההון הפנוי ליום		חשיפת ההון הפנוי		
ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2018	
83.56%	85.76%	543.2	576.9	לא צמוד
16.26%	13.79%	105.7	92.8	צמוד מדד
0.18%	0.45%	1.2	3.0	מט"ח וצמוד מט"ח

(1) הון עצמי בניכוי נכסים שאינם כספיים ובתוספת הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי בניכוי מס נדחה.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2019 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוב מאזניים.

ליום 31 במרס 2019	
דולר	אחוז שינוי בשער החליפין (2)
0.1	ירידה של 5%
0.2	ירידה של 10%
(0.1)	עליה של 5% (1)
(0.2)	עליה של 10% (1)

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 במרס 2019.

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוב מאזניים.

במיליוני ש"ח	אחוז שינוי במדד
6.3	ירידה של 3%
2.9	עלייה של 3%

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2019	
		עסקאות גידור
95.7	90.9	חוזי ריבית
		עסקאות ALM אחרות
26.3	21.2	חוזי ריבית
11.7	104.0	חוזי מטבע חוץ
41.4	38.2	חוזים בגין מניות
175.1	254.3	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 31 במרס 2019 ב-3.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-2.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-2.5 מיליארד ש"ח, וכ-0.5 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 31 במרס 2019, עומד על 144.1%, בהשוואה ל-143.8% ב-31 בדצמבר 2018.

בסוף מרס 2019 הסתכמו פקדונות הציבור ואגרות החוב בכ-7.3 מיליארד ש"ח, בדומה לבסוף שנת 2018. הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על העדפת גיוס מקורות לטווחי זמן ארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות. הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל. במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ, לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני - ארוך. שינוי קל במדד לא משפיע מהותית על חשיפות הבנק. ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכוני שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 במרס 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	
		מיליוני ש"ח
303.3	304.6	1
76.0	59.0	2
62.4	52.0	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2018 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 הופרד סיכון אבטחת מידע והסייבר מהסיכון התפעולי והוערך ברמת "בינונית" לאור חשיבותו של הסיכון וריבוי אירועים בארץ ובעולם בכלל ובמערכת הפיננסית בפרט וכמו כן לאור המשך הרחבת פעילות הדיגיטל. לדיון בגורמי הסיכון, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוחות הכספיים לשנת 2018.

**מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות
ונהלים**

49	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
49	בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2018 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-31 במרס 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

יעקב שורי
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

23 במאי 2019

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יעקב שורי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

23 במאי 2019

תמצית דוחות כספיים ביניים

53	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
54	תמצית דוח רווח והפסד
55	תמצית דוח על הרווח הכולל
56	תמצית מאזן
57	תמצית דוח על השינויים בהון
58	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
60	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מסד בע"מ (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2019 ואת הדוח ביניים התמציתי המאוחד על רווח והפסד, השינויים בהון ותזרים המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

23 במאי 2019

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	באור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
239.0	53.0	58.7	(2)
16.9	(0.3)	(0.1)	(2)
222.1	53.3	58.8	
7.0	2.5	1.0	(6),(13)
215.1	50.8	57.8	
הכנסות שאינן מריבית			
0.1	0.9	0.4	(3)
81.0	19.7	20.9	
0.4	0.1	0.1	
81.5	20.7	21.4	
הוצאות תפעוליות ואחרות			
96.5	23.5	26.0	
26.7	6.7	7.0	
63.8	15.7	17.3	
187.0	45.9	50.3	
109.6	25.6	28.9	
40.7	9.6	10.3	
68.9	16.0	18.6	
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.46	0.11	0.12	

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 23 במאי 2019

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
68.9	16.0	18.6	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(4.1)	(0.4)	3.5	נטו
(7.5)	(0.3)	0.1	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים(1)
(11.6)	(0.7)	3.6	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
4.0	0.2	(1.2)	השפעת המס המתייחס
(7.6)	(0.5)	2.4	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
61.3	15.5	21.0	הרווח הכולל

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 4 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		באור
נכסים			
2,272.8	2,292.8	2,481.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
641.4	569.3	537.2	(5) ניירות ערך (1)
4,696.1	4,421.0	4,783.1	(13),(6) אשראי לציבור
(54.1)	(59.6)	(55.1)	(13),(6) הפרשה להפסדי אשראי
4,642.0	4,361.4	4,728.0	אשראי לציבור, נטו
622.4	618.0	620.6	(7) אשראי לממשלה
35.9	37.0	34.9	בניינים וציוד
0.8	1.7	1.1	(11) נכסים בגין מכשירים נגזרים
40.0	40.0	42.0	נכסים אחרים(3)
8,255.3	7,920.2	8,445.3	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
6,673.0	6,455.2	6,811.7	(8) פקדונות הציבור
365.7	314.9	364.8	פקדונות מבנקים
2.3	0.8	3.7	(11) התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
561.1	541.9	590.9	התחייבויות אחרות (2)(4)
7,602.1	7,312.8	7,771.1	סך כל ההתחייבויות
653.2	607.4	674.2	הון
8,255.3	7,920.2	8,445.3	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן ראה באור 15-פריטים הנמדדים בשווי הוגן, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 2.4 מיליוני ש"ח, 2.2 מיליוני ש"ח ו-2.4 מיליוני ש"ח, ב-31.3.19, ב-31.3.18 וב-31.12.18, בהתאמה.

(3) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 533.6 מיליוני ש"ח (31.12.18 - 637.4 מיליוני ש"ח).

(4) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 3.7 מיליוני ש"ח (31.12.18 - 2.3 מיליוני ש"ח).

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. דוח על השינויים בהון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס לשנת 2019 ו- 2018 (בלתי מבוקר)

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
יתרה ליום 1 בינואר							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.4)	631.3	653.2
2019							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו							
לאחר השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(3.0)	649.9	674.2
יתרה ליום 31 במרס							
2019							
יתרה ליום 1 בינואר 2018							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	2.2	562.4	591.9
רווח נקי בתקופה							
רווח כולל אחר, נטו לאחר							
השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	1.7	578.4	607.4
יתרה ליום 31 במרס 2018							

ב. דוח על השינויים בהון לשנת 2018 (מבוקר)

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
יתרה ליום 31 בדצמבר							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	2.2	562.4	591.9
2017							
רווח נקי בשנת החשבון							
רווח כולל אחר, נטו לאחר							
השפעת המס							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(7.6)	631.3	653.2
יתרה ליום 31 בדצמבר							
2018							

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב- 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
68.9	16.0	18.6
רווח נקי לתקופה		
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:		
4.1	1.0	1.0
פחת על בניינים וציוד		
7.0	2.5	1.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
(0.6)	(0.3)	(0.7)
רווח ממכירות ניירות ערך זמינים למכירה		
(0.7)	-	(0.7)
מיסים נדחים, נטו		
4.4	5.0	7.5
שינוי בהפרשות ובהתחייבויות לעובדים		
4.2	*5.5	12.7
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון		
(17.5)	*(5.7)	2.7
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים		
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
0.2	(0.7)	(0.3)
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
1.7	(1.5)	(1.3)
נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
1.7	0.2	1.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
4.4	1.0	25.8
התחייבויות אחרות		
77.8	23.0	67.7
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

*סווג מחדש

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים		לשנה שהסתיימה
שהסתיימו ב-31 במרס		ב-31 בדצמבר
2019	2018	2018
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
17.4	(76.2)	(388.4)
שינוי נטו בפקדונות בבנקים		
(91.6)	(69.8)	(344.4)
שינוי נטו באשראי לציבור		
1.8	-	(4.4)
שינוי נטו באשראי לממשלה		
(16.1)	(26.5)	(303.4)
רכישת אגרות חוב זמינות למכירה		
110.2	23.0	179.4
תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה		
1.6	5.1	51.4
תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה		
-	(0.6)	(2.6)
רכישת בניינים וציוד		
23.3	(145.0)	(812.4)
מזומנים נטו מפעילות השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
(0.9)	(47.2)	3.6
שינוי נטו בפקדונות מבנקים		
138.7	201.4	419.2
שינוי נטו בפקדונות הציבור		
137.8	154.2	422.8
מזומנים נטו מפעילות מימון		
228.8	32.2	(311.8)
גידול (קיטון) במזומנים		
892.9	1,187.2	1,187.2
יתרת מזומנים לתחילת תקופה		
(2.7)	5.7	17.5
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים		
1,119.0	1,225.1	892.9
יתרת מזומנים לסוף תקופה		
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו		
72.7	64.5	252.0
ריבית שהתקבלה		
2.7	4.9	16.8
ריבית ששולמה		
12.2	9.3	50.3
מיסים על הכנסה ששולמו		
1.2	1.2	1.5
מיסים על הכנסה שהתקבלו		

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 והבאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ד' להלן. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 במאי 2019.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחיות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אילו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים ונושאים נוספים.
 2. תיקון מספר 08-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חייבים - מלוות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות.
- להלן תיאור מהות השינויים שנגקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים ונושאים נוספים. ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים.

מכשירים נגזרים וגידור

בחודש אוגוסט 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (FASB) את ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והיעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור. העדכון מרחיב את היכולת של התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון, ויוצר הקבלה בין ההכרה וההצגה של המכשירים המגדירים והפריטים המוגדרים בדוחות הכספיים. העדכון מבטל את הצורך להתייחס בנפרד ל"חלק לא אפקטיבי" ביחסי גידור. במקרים בהם מבוצע ניטרול של סכומים מהערכת אפקטיביות הגידור, העדכון מאפשר לדחות ברווח כולל אחר סכומים אלו, אך כשהם יוכרו הם יוצגו באותה שורה בדוח רווח והפסד אליה נזקפות השפעות המכשיר המוגדר. בנוסף, התיקונים בעדכון מפשטים את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור על ידי הקלה בהערכת אפקטיביות הגידור ובדרישות התיעוד. התיקונים להוראות מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. כמו כן, הותאמה מתכונת הגילוי לדוחות הכספיים של בנקים בארה"ב.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2019. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת החוזר, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההון של השקעות במניות זמינות למכירה שיש להן שווי הון זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח הכולל האחר; השקעות במניות שאין להן שווי הון זמין, אשר מוצגות היום לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק. עודכנו שיטות קביעת השווי ההון לצורך עריכת הביאור על שווי הון של מכשירים פיננסיים. ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הון זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

(2) תיקון מספר 08-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חייבים - מלוות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות בחודש מרץ 2017, פרסם ה-FASB עדכון בדבר הפחתת פרמיה על מכשירי חוב שנרכשו בעלות אופציית פירעון מוקדם, המהווה תיקון לנושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר חייבים - עמלות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות (להלן: "התיקון").

בהתאם לתיקון תקופת הפחתת הפרמיה על מכשירי חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק תקוצר ותחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.

הוראות התיקון יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות.

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות". תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בנין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842.

התקן ייושם החל מיום 1.1.2020 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

בכוונת הבנק ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו כן, בכוונת הבנק לאמץ במועד היישום לראשונה הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות שימור ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית, וכן שימור הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית. הבנק נערך ליישום ההוראות.

(2) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה 2016-13 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, איגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

התקן ייושם החל מיום 1.1.2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

הבנק נערך ליישום המכתב. היערכות הבנק כוללת, בין היתר: מיפוי של ההוראות החדשות והשלכותיהן האפשריות על הבנק; סקירת הפרקטיקות הנהוגות היום לניהול סיכוני האשראי ולאומדן ההפרשה להפסדי אשראי על מנת לזהות תהליכים שניתן לעשות בהן שימוש לצורך יישום הכללים החדשים; זיהוי האתגרים והדרכים להתמודדות עם אתגרים אלה; וכן בחינת השינויים הנדרשים על מנת להתאים את המודלים להערכת הפסדי האשראי.

(3) עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזה ביטוח, לרבות חוזה קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(4) עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך. ליישום ההוראות לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2019	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים⁽¹⁾		
49.7	55.9	מאשראי לציבור
-	(1.8)	מאשראי לממשלה
0.1	0.3	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
2.9	3.5	מפקדונות בבנקים
0.3	0.8	מאיגרות חוב
53.0	58.7	סך כל הכנסות הריבית
ב. הכנסות (הוצאות) ריבית על התחייבויות		
(0.4)	(0.6)	על פקדונות הציבור
0.7	0.7	על פקדונות מבנקים
0.3	0.1	סך כל הכנסות הריבית
53.3	58.8	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽²⁾		
-	0.2	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
0.1	-	מוחזקות לפדיון
0.2	0.8	זמינות למכירה
0.3	0.8	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים על סעיף משנה א'.

באור 3א: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2019	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים		
0.5	(0.3)	
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		
0.5	(0.3)	
א.2. מהשקעה באיגרות חוב		
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ⁽¹⁾		
0.3	0.9	
הפסדים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ⁽¹⁾		
-	(0.2)	
סך הכל מהשקעה באג"ח		
0.3	0.7	
א.3. הפרשי שער, נטו		
0.1	-	
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
0.9	0.4	

(1) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
(5.4)	(4.3)	(1.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
2.4	0.1	2.3	שינוי נטו במהלך התקופה
(3.0)	(4.2)	1.2	יתרה ליום 31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)
2.2	0.6	1.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
(0.5)	(0.2)	(0.3)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.7	0.4	1.3	יתרה ליום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)
2.2	0.6	1.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
(7.6)	(4.9)	(2.7)	שינוי נטו במהלך התקופה
(5.4)	(4.3)	(1.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2018			2019		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	המס	מס	מס	המס	מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות					
למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(0.1)	-	(0.1)	2.8	(1.4)	4.2
(רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1))					
(0.2)	0.1	(0.3)	(0.5)	0.2	(0.7)
(0.3)	0.1	(0.4)	2.3	(1.2)	3.5
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
הפסד אקטוארי נטו					
(0.2)	0.1	(0.3)	(0.5)	0.3	(0.8)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)					
-	-	-	0.6	(0.3)	0.9
(0.2)	0.1	(0.3)	0.1	-	0.1
(0.5)	0.2	(0.7)	2.4	(1.2)	3.6
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
מבוקר	לפני	השפעת	לאחר
	מס	המס	מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	(3.5)	1.2	(2.3)
	הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
(רווחים) הפסדים בגין אגרות חוב (2018-ניירות ערך) זמינות למכירה	(0.6)	0.2	(0.4)
	שסווגו לדוח רווח והפסד(1)		
שינוי נטו במהלך התקופה	(4.1)	1.4	(2.7)
הטבות לעובדים	(7.4)	2.6	(4.8)
הפסד אקטוארי נטו	(0.1)	-	(0.1)
רווחים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)	(7.5)	2.6	(4.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	(11.6)	4.0	(7.6)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה			

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 8א.

באור 5: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)				
הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הערך עלות במאזן מופחתת	שווי הוגן (1)		הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הערך עלות במאזן מופחתת	שווי הוגן (1)	
4.7	4.7	4.7	0.7	-	5.3	4.7	0.6	-	5.4
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון של אחרים בישראל									
4.7	4.7	4.7	0.6	-	5.3	4.7	0.6	-	5.4
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון									
4.7	4.7	4.7	0.6	-	5.3	4.7	0.6	-	5.4
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הפסדים	הערך עלות במאזן מופחתת	שווי הוגן (1)	הפסדים	הערך עלות במאזן מופחתת	שווי הוגן (1)	הפסדים	הערך עלות במאזן מופחתת	שווי הוגן (1)	הפסדים
549.8	549.8	547.9	2.6	0.9	523.2	523.2	521.5	1.8	0.1
13.9	13.9	13.8	0.1	-	8.6	8.6	8.5	0.1	-
0.9	0.9	0.7	0.2	-	0.7	0.7	0.6	0.1	-
564.6	564.6	562.4	2.9	0.9	532.5	532.5	530.6	2.0	0.1
ב. אגרות חוב זמינות למכירה									
549.8	549.8	547.9	2.6	0.9	523.2	523.2	521.5	1.8	0.1
13.9	13.9	13.8	0.1	-	8.6	8.6	8.5	0.1	-
0.9	0.9	0.7	0.2	-	0.7	0.7	0.6	0.1	-
564.6	564.6	562.4	2.9	0.9	532.5	532.5	530.6	2.0	0.1
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה									
564.6	564.6	562.4	2.9	0.9	532.5	532.5	530.6	2.0	0.1
סך כל ניירות הערך									
570.0	569.3	567.1	3.6	0.9	537.8	537.2	535.3	2.6	0.1

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
4.8	4.8	0.5	-	5.3
של אחרים בישראל				
4.8	4.8	0.5	-	5.3
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון				
רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
ב. אגרות חוב זמינות למכירה				
625.8	626.5	1.3	3.0	625.8
של ממשלת ישראל				
10.1	10.0	0.1	-	10.1
של ממשלות זרות				
0.7	0.7	-	-	0.7
של מוסדות פיננסיים בישראל				
636.6	637.2	1.4 ⁽²⁾	3.0 ⁽²⁾	636.6
של אחרים בישראל				
625.8	626.5	1.3	3.0	625.8
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה				
סך כל ניירות הערך				
641.4	642.0	1.9	3.0	641.9

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2019			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	סה"כ	
איגרות חוב			
של ממשלת ישראל	69.8	(0.1)	(0.1)
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	69.8	(0.1)	(0.1)

בלתי מבוקר					
31 במרס 2018					
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			12 חודשים ומעלה ⁽²⁾		
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	
	0-20% ⁽³⁾	סה"כ		0-20% ⁽³⁾	סה"כ
איגרות חוב					
של ממשלת ישראל					
6.7	(0.3)	(0.3)	6.5	(0.6)	(0.6)
6.7	(0.3)	(0.3)	6.5	(0.6)	(0.6)
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה					

מבוקר						
31 בדצמבר 2018						
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		סה"כ	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	
	0-20% ⁽³⁾	סה"כ			0-20% ⁽³⁾	סה"כ
איגרות חוב						
של ממשלת ישראל						
256.5	(2.5)	(2.5)	(2.5)	14.2	(0.5)	(0.5)
256.5	(2.5)	(2.5)	(2.5)	14.2	(0.5)	(0.5)
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה						

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					31 במרס 2019	
		מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה:						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני		831.8	23.8	855.6	2,079.4	2,935.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי		112.2	3,815.3	3,927.5	-	3,927.5
סך הכל*		944.0	3,839.1	4,783.1	2,079.4	6,862.5
* מזה:						
חובות בארגון מחדש		4.3	19.2	23.5	-	23.5
חובות פגומים אחרים		0.8	1.5	2.3	-	2.3
סך הכל חובות פגומים		5.1	20.7	25.8	-	25.8
חובות בפיגור 90 ימים או יותר		3.8	6.1	9.9	-	9.9
חובות בעייתיים אחרים		18.0	16.7	34.7	-	34.7
סך הכל חובות בעייתיים		26.9	43.5	70.4	-	70.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
שנבדקו על בסיס פרטני		12.7	4.2	16.9	-	16.9
שנבדקו על בסיס קבוצתי		0.8	37.4	38.2	-	38.2
סך הכל*		13.5	41.6	55.1	-	55.1
*מזה: בגין חובות פגומים		3.0	3.6	6.6	-	6.6

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					31 במרס 2018
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
878.4	16.6	895.0	1,951.0	2,846.0	יתרת חוב רשומה:
93.0	3,433.0	3,526.0	-	3,526.0	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
971.4	3,449.6	4,421.0	1,951.0	6,372.0	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
13.6	13.6	27.2	-	27.2	* מזה:
22.4	1.6	24.0	-	24.0	חובות בארגון מחדש
36.0	15.2	51.2	-	51.2	חובות פגומים אחרים
0.4	7.2	7.6	-	7.6	סך הכל חובות פגומים
21.8	13.5	35.3	-	35.3	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
58.2	35.9	94.1	-	94.1	חובות בעייתיים אחרים
					סך הכל חובות בעייתיים
21.6	3.4	25.0	-	25.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
0.8	33.8	34.6	-	34.6	שנבדקו על בסיס פרטני
22.4	37.2	59.6	-	59.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי
11.6	3.0	14.6	-	14.6	סך הכל*
					*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2018					מבוקר
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
806.7	21.1	827.8	2,109.9	2,937.7	יתרת חוב רשומה:
100.9	3,767.4	3,868.3	-	3,868.3	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
907.6	3,788.5	4,696.1	2,109.9	6,806.0	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
4.3	16.6	20.9	-	20.9	* מזה:
0.8	1.3	2.1	-	2.1	חובות בארגון מחדש
5.1	17.9	23.0	-	23.0	חובות פגומים אחרים
4.8	6.4	11.2	-	11.2	סך הכל חובות פגומים
17.1	15.8	32.9	-	32.9	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
27.0	40.1	67.1	-	67.1	חובות בעייתיים אחרים
					סך הכל חובות בעייתיים
12.1	3.9	16.0	-	16.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
0.8	37.3	38.1	-	38.1	שנבדקו על בסיס פרטני
12.9	41.2	54.1	-	54.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3.1	3.4	6.5	-	6.5	סך הכל*
					*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
13.8	42.7	56.5	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)
-	1.0	1.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2019
(0.2)	(2.3)	(2.5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.8	1.7	2.5	מחיקות חשבונאיות
0.6	(0.6)	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
14.4	43.1	57.5	מחיקות חשבונאיות נטו
			יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2019*
22.2	37.9	60.1	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)
1.1	1.4	2.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2018
(0.3)	(2.4)	(2.7)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.3	1.6	1.9	מחיקות חשבונאיות
-	(0.8)	(0.8)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
23.3	38.5	61.8	מחיקות חשבונאיות נטו
			יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2018*
0.9	1.5	2.4	*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
0.8	1.4	2.2	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

באור 7 - אשראי לממשלה

הבנק הפקיד במחצית הראשונה של שנת 2014 סך של 618 מיליוני ש"ח צמודים למדד המחירים לצרכן ואינם נושאים ריבית, במסגרת מכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. ראה באור 10 "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות". נכון ליום 31 במרס 2019 הפיקדון עומד על סך של 620.6 מיליוני ש"ח.

באור 8: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
			בישראל
			לפי דרישה
			אינם נושאים ריבית
3,218.5	2,941.2	3,198.1	סה"כ לפי דרישה
3,218.5	2,941.2	3,198.1	לזמן קצוב*
3,593.2	3,514.0	3,474.9	סך כל פקדונות הציבור*
6,811.7	6,455.2	6,673.0	*מזה:
			פקדונות של אנשים פרטיים
5,709.3	5,182.2	5,674.8	פקדונות של גופים מוסדיים
53.8	51.9	68.0	פקדונות של תאגידים ואחרים
1,048.6	1,221.1	930.2	

ב. פקדונות הציבור לפי גודל:

31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
			תקרת הפקדון
			עד 1
			מעל 1 עד 10
			מעל 10 עד 100(1)
			מעל 100 עד 500 (1)
			סה"כ
5,088.3	4,691.9	4,988.2	
1,108.7	941.2	1,120.0	
614.7	597.3	564.8	
-	224.8	-	
6,811.7	6,455.2	6,673.0	

(1) תקרה אפקטיבית למפקיד יחיד: 76.0 מיליון ש"ח (117.4 מיליון ש"ח ל-31 במרס 2018 ו- 59.1 מיליון ש"ח ל-31 בדצמבר 2018).

באור 8א: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הטבות מהותיות

(1) פיצויי פרישה

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים בחישוב האקטוארי. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, פרישה ותמותה. קיימות הפרשות לפיצויי פרישה, כפי שנכללו במסגרת צעדי התייעלות שתוכננו לחמש השנים.

(2) מענק יובל

עובדי הבנק זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמותה.

(3) ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמותה.

(4) הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם (הטבות כגון: שי לחג, השתתפות בפעילות נופש וכו'). התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פרישה ותמותה.

ב. תכניות להטבה מוגדרת

מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. בהמשך למהלכי התייעלות בהם נקט הבנק בשנתיים האחרונות, ביום 14 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את מהלכי ההתייעלות במסגרת תכנית רב-שנתית שעלותה הוערכה בכ- 3.5 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). ביום 16 בספטמבר 2018 הווארך תוקפן של ביצוע תכניות ההתייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019. הארכת התוקף מאפשרת לתאגידים הבנקאיים להרחיב את תכנית ההתייעלות בתחום כח האדם. הבנק הרחיב את תכנית ההתייעלות שלו ברבעון הראשון של שנת 2019 אשר עלותה כ- 8.0 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). העלות נזקה לרווח כולל אחר בדוחות הכספיים של שנת 2018. בדוח רווח והפסד לרבעון הראשון של שנת 2019 נכללו הוצאות בגין חשבונאות סילוק בסך של 0.8 מיליוני ש"ח.

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) מחויבות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

תכניות פיצויים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
65.8	65.8	71.3
3.1	0.8	0.7
2.2	0.5	0.6
2.9	(1.0)	4.6
(2.7)	-	(5.8)
71.3	66.1	71.4
70.1	64.6	70.0

מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה

עלות השירות

עלות ריבית

הפסד (רווח) אקטוארי

הטבות ששולמו

מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה

מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
16.4	16.4	15.7
0.6	0.2	0.1
0.6	0.1	0.1
(1.3)	(0.3)	0.3
(0.6)	(0.1)	-
15.7	16.3	16.2
15.6	16.2	16.1

מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה

עלות השירות

עלות ריבית

הפסד (רווח) אקטוארי

הטבות ששולמו

מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה

מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. שינוי בשווי ההון של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

תכניות פיצויים			
לשלושה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
63.9	63.9	61.3	שווי הון של נכסי התכנית בתחילת תקופה
(3.9)	(1.0)	4.6	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.9	0.9	1.0	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(2.6)	-	(5.3)	הטבות ששולמו
61.3	63.8	61.6	שווי הון של נכסי התכנית בסוף התקופה
10.0	2.3	9.8	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

ג. סכומים שהוכרו במאזן

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
10.0	2.3	9.8	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
(10.0)	(2.3)	(9.8)	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
15.7	16.3	16.2	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
(15.7)	(16.3)	(16.2)	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים		
31 בדצמבר	31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
9.5	1.5	9.0
9.5	1.5	9.0

הפסד אקטוארי נטו

יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

הטבות אחרות לאחר פרישה		
31 בדצמבר	31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
(2.9)	(2.1)	(2.5)
(2.9)	(2.1)	(2.5)

רווח אקטוארי נטו

יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

תכניות פיצויים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
3.1	0.8	0.7
2.2	0.5	0.6
(2.0)	(0.5)	(0.5)
0.2	-	0.2
-	-	0.8
3.5	0.8	1.8

עלות שירות

עלות ריבית

תשואה חזויה על נכסי תכנית

הפחתה של סכומים שלא הוכרו:

הפסד אקטוארי נטו

הפסד מסילוק

סך עלות ההטבה, נטו

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הטבות אחרות לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
0.6	0.2	0.1	עלות שירות
0.6	0.1	0.1	עלות ריבית
-	-	-	הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
(0.3)	-	(0.1)	רווח אקטוארי נטו
0.9	0.3	0.1	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
8.7	0.5	0.5	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(0.2)	-	(0.2)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
-	-	(0.8)	הפסד מסילוק
8.5	0.5	(0.5)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
3.5	0.8	1.8	סך עלות ההטבה, נטו
12.0	1.3	1.3	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

הטבות אחרות לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
(1.3)	(0.2)	0.3	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.3	-	0.1	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(1.0)	(0.2)	0.4	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
0.9	0.3	0.1	סך עלות ההטבה, נטו
(0.1)	0.1	0.5	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהכנסה בשנת 2019 לפני השפעת מס

(בלתי מבוקר)		תכניות פיצויים	הטבות אחרות לאחר פרישה
הפסד (רווח) אקטוארי נטו		2.4	(0.2)
סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר		2.4	(0.2)

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו ביום 31 במרס ו- 31 בדצמבר

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה		31 במרס	31 בדצמבר
		באחוזים	
		2019	2018
		(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
שיעור היוון		1.5	2.1

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
		באחוזים	
		2019	2018
		(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
שיעור היוון		2.1	1.38-1.83

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 במרס			31 במרס		
31 בדצמבר			31 בדצמבר		
2019	2018	2018	2019	2018	2018
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
(0.3)	(0.3)	(0.1)	0.7	0.7	0.5
שיעור היוון					

הטבות אחרות לאחר פרישה					
גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 במרס			31 במרס		
31 בדצמבר			31 בדצמבר		
2019	2018	2018	2019	2018	2018
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
(2.0)	(1.9)	(2.1)	2.1	2.3	1.6
שיעור היוון					

באור 8א: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		תחזית
2018	2018	2019	*2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
3.9	0.9	1.0	3.9

הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לקופות לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הלימות הון

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל.

יישום ההוראות הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2018 הסתיימו הוראות המעבר לניכוי מההון הרגולטורי והם עומדים על 100%. כמו כן החל מיום 1 בינואר 2019, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 30%.

(1) יעד הלימות הון

יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2017, אשר אושר ביום 21 ביוני 2018, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2020, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2020.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11%.

יחסי הון ליבה מינימליים הנדרשים מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי הינו יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% ויחס הון כולל בשיעור של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015.

חלוקת דיבידנד תתאפשר במידה שלא תפגע ביכולתו של הבנק לעמוד בדרישות ההון.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הלימות הון (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי-הוראות מעבר":

א.	31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
1. <u>הון לצורך חישוב יחס ההון:</u>			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	670.9	599.4	650.2
הון רובד 2, לאחר ניכויים	53.8	50.9	53.8
סך הכל הון כולל	724.7	650.3	704.0
2. <u>יתרות משוקללות של נכסי סיכון</u>			
סיכון אשראי	4,610.1 (1)	4,634.8 (1)	4,527.5 (1)
סיכונים שוק	5.5	4.5	6.6
סיכון תפעולי	457.1	413.8	451.8
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון	5,072.7	5,053.1	4,985.9
3. <u>יחס ההון לרכיבי סיכון:</u>			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	13.22%	11.86%	13.04%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.29%	12.87%	14.12%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	9.0%	9.0%	9.0% (1)
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	12.5%	12.5%	12.5% (1)

(1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 6.2 מיליוני ש"ח ב- 31.3.19, 1.6 מיליוני ש"ח ב- 31.3.18 ו- 6.6 מיליוני ש"ח ב- 31.12.18, בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה על פני 5 שנים עד ליום 30 בספטמבר 2021. ביום 16 בספטמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2019. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה סעיפים 3 ו-4 להלן.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			1. הון עצמי רובד 1
653.2	607.4	674.2	הון
(9.6)	(9.6)	(9.6)	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
643.6	597.8	664.6	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
-	0.1	0.1	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים- הון עצמי רובד 1
-	0.1	0.1	סך הכול התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
6.6	1.6	6.2	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
650.2	599.4	670.9	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
3.8	3.8	2.9	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
50.0	47.1	50.9	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
53.8	50.9	53.8	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים- הון רובד 2
53.8	50.9	53.8	סך הכול הון רובד 2
704.0	650.3	724.7	סך הכל הון כולל

(4) השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			יחס ההון לרכיבי סיכון:
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
12.90%	11.82%	13.10%	השפעת הוראות המעבר
-	-	-	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
12.90%	11.82%	13.10%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.14%	0.04%	0.12%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.04%	11.86%	13.22%	

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(5) השפעת העלאת דירוג האשראי של מדינת ישראל על ידי חברת S&P על מדידת הלימות הון

ביום 3 באוגוסט 2018, פרסמה חברת הדירוג העולמית Standard & Poor's (S&P) דוח דירוג אשראי למדינת ישראל, במסגרתו העלתה את דירוגה מרמה של A+ לרמה של AA-. לאור העובדה כי הבנק עושה שימוש בדירוגי חברת S&P לצורך מדידת סיכון האשראי וסיכון שוק, חלה ירידה בנכסי סיכון הנובעת, בין היתר, מהפחתת משקל הסיכון בגין חשיפות אשראי (לרבות ערבויות שסופקו) של מדינת ישראל במטבע חוץ, בנקים מקומיים וישויות סקטור ציבור מקומיות. שינוי זה גרם לעלייה בשיעור הלימות ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של 1.98% ו-2.14% בהתאמה.

(6) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק

(א) רכיבי הון הנתונים לתנועתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק נתון לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינוי בהיקף נכסי הסיכון של הבנק ומקדמי המרה, שינויים בהון כתוצאה משינויים ברווח וניכוי מההון.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות.
- השפעות השינויים בריבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הון של ניירות ערך זמינים למכירה.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2019:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
1.96%	2.17%

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכלל את הבנק).

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	
במיליוני ש"ח			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
650.2	599.4	670.9	הון רובד ו*
8,963.5	8,570.8	8,965.1	סך החשיפות*
באחוזים			
7.25%	6.99%	7.48%	יחס המינוף
5%	5%	5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(3) ו-א(4) לעיל.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, ונותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים. יחס כיסוי הנזילות ל-31.03.19 ירד ל-179% לעומת 189% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מפקדונות בבנקים בחברת האם.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
באחוזים			
180%	189%	179%	יחס כיסוי הנזילות*
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים

* בחונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

באור 10: התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1) התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך

השנה	31.3.19	31.3.18	31.12.18
בשנה ראשונה	*4.9	*4.6	6.8
בשנה שניה	6.8	6.6	6.8
בשנה שלישית	6.9	6.6	6.9
בשנה רביעית	6.0	6.7	6.0
בשנה חמישית	5.8	5.9	5.8
מעל חמש שנים	30.5	36.7	30.8
	60.7	67.1	63.1

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגין הפרשה הינה כ- 0.7 מיליוני ש"ח.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 במרס 2018			31 במרס 2019			(בלתי מבוקר)
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
21.6	25.5	47.1	90.9	21.2	112.1	חוזי ריבית Swaps ⁽¹⁾
21.6	25.5	47.1	90.9	21.2	112.1	סך הכל
21.6	-	21.6	90.9	-	90.9	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
-	24.2	24.2	-	21.2	21.2	חוזי FORWARD
-	0.5	0.5	-	41.4	41.4	אופציות שנכתבו
-	0.5	0.5	-	41.4	41.4	אופציות שנקנו
-	25.2	25.2	-	104.0	104.0	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
-	24.5	24.5	-	19.1	19.1	אופציות שנכתבו
-	24.5	24.5	-	19.1	19.1	אופציות שנקנו ⁽³⁾
-	49.0	49.0	-	38.2	38.2	סך הכל
21.6	99.7	121.3	90.9	163.4	254.3	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 112.1 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרס 2018 47.1 מיליוני ש"ח).
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבוני של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 8.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרס 2018 18.9 מיליוני ש"ח).
- (4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 10.8 מיליון ש"ח (31.3.18 - 5.6 מיליון ש"ח).

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 בדצמבר 2018			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
חוזי ריבית			
122.0	26.3	95.7	Swaps ⁽¹⁾
122.0	26.3	95.7	סך הכל
95.7	-	95.7	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
חוזי מטבע חוץ			
10.3	10.3	-	חוזי FORWARD
0.7	0.7	-	אופציות שנכתבו
0.7	0.7	-	אופציות שנקנו
11.7	11.7	-	סך הכל
חוזים בגין מניות			
20.7	20.7	-	אופציות שנכתבו
20.7	20.7	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
41.4	41.4	-	סך הכל
175.1	79.4	95.7	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 122.0 מיליוני ש"ח.
 (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
 (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 14.0 מיליון ש"ח.

31 במרס 2019					(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
2.9	0.2	2.7	0.4	0.4	-
2.7	-	2.7	-	-	-
0.7	0.7	-	0.6	0.6	-
0.2	0.2	-	0.1	0.1	-
סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾					
3.8	1.1	2.7	1.1	1.1	-
3.8	1.1	2.7	1.1	1.1	-
יתרה מאזנית					

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2018						(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
0.5	0.5	-	1.2	0.8	0.4	חוזי ריבית
-	-	-	0.4	-	0.4	מזה: נגזרים מגדרים
0.2	0.2	-	0.2	0.2	-	חוזי מטבע חוץ
0.3	0.3	-	0.3	0.3	-	חוזים בגין מניות
1.0	1.0	-	1.7	1.3	0.4	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
1.0	1.0	-	1.7	1.3	0.4	יתרה מאזנית
31 בדצמבר 2018						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
2.1	0.7	1.4	0.6	0.6	-	חוזי ריבית
1.4	-	1.4	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	חוזי מטבע חוץ
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
2.3	0.9	1.4	0.8	0.8	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
2.3	0.9	1.4	0.8	0.8	-	יתרה מאזנית

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.1 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרס 2018 - 0.2 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר - אינו מהותי).

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. גידור חשבונאי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019		(בלתי מבוקר)
הכנסות (הוצאות) ריבית		
-		1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד) סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח והפסד ההשפעה של גידורי שווי הוגן וגידורי תזרים מזומנים
		<u>רווח מגידורי שווי הוגן</u>
		<u>חוזי ריבית</u>
2.6		- פריטים מגודרים
(1.8)		- נגזרים מגדרים

ליום 31 במרס 2019		(בלתי מבוקר)
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים		
הערך בספרים של הפריט המגודר		
99.6	1.8	2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן ניירות ערך - המסווגים כזמינים למכירה

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019		(בלתי מבוקר)
הפסד שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים (1)		
		3. השפעת נגזרים שלא יועדו במכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:
(0.2)		חוזי ריבית
(0.1)		חוזי מטבע חוץ

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019						
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)						
בנקים	אחרים	סה"כ	בנקים	אחרים	סה"כ	בנקים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים								
0.8	-	0.8	1.7	-	1.7	1.2	0.4	0.8
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾								
3.2	-	3.2	2.4	0.1	2.3	3.2	0.4	2.8
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים								
4.0	-	4.0	4.1	0.1	4.0	4.4	0.8	3.6
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים								
2.3	0.2	2.1	1.0	0.5	0.5	3.8	0.7	3.1

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים:

מבוקר					בלתי מבוקר				
עד 3 חודשים	מל 3 חודשים ועד שנה	מל 5 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים ועד 5 שנים	סה"כ	עד 3 חודשים	מל 3 חודשים ועד שנה	מל 5 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים ועד 5 שנים	סה"כ
31 במרס 2019									
חוצי ריבית									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.3	85.7	56.7	55.4	112.1	21.2	15.2	1.8	38.2	76.2
חוצי מטבע חוץ									
39.5	100.9	58.5	55.4	254.3	39.5	100.9	58.5	55.4	254.3
סה"כ									
31 במרס 2018									
44.0	24.0	12.5	70.8	121.3	44.0	24.0	12.5	70.8	121.3
סה"כ									
31 בדצמבר 2018									
34.5	14.0	11.4	115.2	175.1	34.5	14.0	11.4	115.2	175.1
סה"כ									

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק.
- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייצוג השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, בעיקר בחשבונות עסקיים בתחום הנדלן, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי שווי הפעילות הצפוי מהפעילות הרלוונטית של הלקוח.

- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.

ב. העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות ריבית נטו - כוללות את:
 - המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
 - ריבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר).
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
 - הכנסות שאינן מריבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מריבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
 - הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות ממתן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.
 - מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
 - תשואה להון - מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. ההון המוקצה למגזר כולל את ההון הנדרש בגין סיכוני אשראי ובגין הסיכון התפעולי.
- ג. שינוי סיווג - חלק מנתוני ההשוואה לתקופה המקבילה אשתקד טויבו בדוח זה, ובכלל זה טיוב בשיוך לקוחות למגזרים השונים.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ פעילות בישראל	משיקי בית
47.0	0.4	-	6.4	2.5	0.4	-	2.4	58.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
(8.6)	-	(0.1)	(0.6)	(0.5)	(0.4)	(0.2)	10.5	0.1	הוצאות ריבית מחיצוניים
38.4	0.4	(0.1)	5.8	2.0	-	(0.2)	12.9	58.8	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
8.0	-	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	(9.3)	-	מחיצוניים
46.4	0.4	0.1	6.0	2.2	0.5	-	3.6	58.8	בינמגזרי
15.5	3.0	0.4	3.6	0.9	0.6	-	0.4	21.4	סך הכנסות ריבית, נטו
61.9	3.4	0.5	9.6	3.1	1.1	-	4.0	80.2	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
1.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0	סך הכנסות
42.8	2.1	0.2	4.4	1.3	1.0	0.1	0.5	50.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
18.1	1.3	0.3	5.2	1.8	0.1	(0.1)	3.5	28.9	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
6.5	0.5	0.1	1.9	0.6	-	-	1.2	10.3	רווח (הפסד) לפני מיסים
11.6	0.8	0.2	3.3	1.2	0.1	(0.1)	2.3	18.6	הפרשה למסים על הרווח
3,694.8	465.5	0.6	582.8	251.5	76.6	0.5	3,494.0	8,100.8	רווח (הפסד) נקי
3,694.8	465.5	0.6	582.8	251.5	76.6	0.5	-	4,606.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,838.5	462.9	0.6	629.2	235.5	79.3	-	-	4,783.1	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
20.7	-	-	3.0	2.1	-	-	-	25.8	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6.1	-	-	0.1	3.7	-	-	-	9.9	יתרת חובות פגומים
6,041.2	465.5	108.1	451.4	264.9	262.0	58.3	254.9	7,440.8	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
5,575.7	-	108.0	444.2	261.8	261.1	58.3	-	6,709.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
5,602.6	-	106.7	441.4	290.7	316.5	53.8	-	6,811.7	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
3,552.6	1,028.1	1.5	615.5	310.0	34.9	1.2	507.0	5,022.7	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,579.3	1,032.7	1.6	636.4	309.9	28.6	0.2	502.0	5,058.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1), (2)
2,816.4	-	320.5	162.7	52.6	475.5	-	-	3,827.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
41.1	0.4	-	5.5	2.1	0.3	-	-	49.0	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
5.3	-	0.1	0.5	0.1	0.2	-	-	6.2	פיצול הכנסות ריבית נטו
-	-	-	-	-	-	-	3.6	3.6	- מרווח מפעילות מתן אשראי
46.4	0.4	0.1	6.0	2.2	0.5	-	3.6	58.8	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
									- אחר

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	מזה: כרטיסי בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מחשק בית	סה"כ
53.0	3.6	-	0.6	1.8	5.8	0.1	0.4		41.1
0.3	(0.2)	-	-	-	-	-	-		0.5
53.3	3.4	-	0.6	1.8	5.8	0.1	0.4		41.6
-	0.8	-	-	-	-	-	-		(0.8)
53.3	4.2	-	0.6	1.8	5.8	0.1	0.4		40.8
20.7	0.9	-	0.4	0.6	3.5	0.3		2.7	15.0
74.0	5.1	-	1.0	2.4	9.3	0.4	3.1		55.8
2.5	-	-	-	-	1.1	-	-		1.4
45.9	0.7	0.1	0.4	1.0	4.3	0.2	2.1		39.2
25.6	4.4	(0.1)	0.6	1.4	3.9	0.2	1.0		15.2
9.6	1.6	-	0.2	0.5	1.5	0.1	0.4		5.7
16.0	2.8	(0.1)	0.4	0.9	2.4	0.1	0.6		9.5
7,561.5	3,302.7	0.1	106.7	240.6	591.0	0.9	452.9		3,319.5
4,258.8	-	0.1	106.7	240.6	591.0	0.9	452.9		3,319.5
4,421.0	-	-	95.9	242.3	633.2	0.8	458.5		3,448.8
51.2	-	-	-	14.6	21.4	-	-		15.2
7.6	-	-	-	-	0.4	-	-		7.2
6,964.9	254.1	54.5	224.9	266.6	629.9	84.7	452.9		5,450.2
6,247.8	-	54.5	223.8	264.0	623.6	84.6	-		4,997.3
6,455.2	-	51.9	323.4	265.2	632.5	93.2	-		5,089.0
4,986.9	871.5	0.5	83.4	231.2	634.1	1.8	828.3		3,164.4
5,053.2	886.1	0.1	76.6	225.4	660.1	1.6	953.8		3,203.3
3,840.1	-	-	428.5	29.2	110.4	317.2	-		2,954.8
45.3	-	-	0.5	1.7	5.5	-	0.4		37.6
3.8	-	-	0.1	0.1	0.3	0.1	-		3.2
4.2	4.2	-	-	-	-	-	-		-
53.3	4.2	-	0.6	1.8	5.8	0.1	0.4		40.8

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

(מבוקר)

פעילות ישראל

סה"כ	סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	משקי בית	
175.1	239.0	26.4	-	2.0	12.7	22.8	-	1.7		הכנסות ריבית מחיצוניים
8.0	16.9	6.6	0.1	1.0	0.7	0.6	(0.1)	-		הוצאות ריבית מחיצוניים
										הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
167.1	222.1	19.8	(0.1)	1.0	12.0	22.2	0.1	1.7		מחיצוניים
4.1	-	(4.2)	0.2	0.7	(0.2)	(0.9)	0.3	-		בינמגזרי
171.2	222.1	15.6	0.1	1.7	11.8	21.3	0.4	1.7		הכנסות ריבית, נטו
62.0	81.5	0.1	0.1	1.2	2.9	14.0	1.2	11.5		הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
233.2	303.6	15.7	0.2	2.9	14.7	35.3	1.6	13.2		סך הכנסות
9.5	7.0	-	-	-	(2.0)	(0.5)	-	-		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
159.6	187.0	1.8	0.4	1.7	3.8	19.1	0.6	8.1		סך הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
64.1	109.6	13.9	(0.2)	1.2	12.9	16.7	1.0	5.1		רווח (הפסד) לפני מיסים
23.8	40.7	5.2	(0.1)	0.5	4.8	6.1	0.4	1.9		הפרשה למסים על הרווח
40.3	68.9	8.7	(0.1)	0.7	8.1	10.6	0.6	3.2		רווח (הפסד) נקי
3,564.5	7,839.1	3,319.9	-	87.4	309.6	557.1	0.6	459.3		יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,564.5	4,519.2	-	-	87.4	309.6	557.1	0.6	459.3		מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
3,788.1	4,696.1	-	0.9	72.7	266.6	567.4	0.4	468.3		יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
17.9	23.0	-	-	-	2.1	3.0	-	-		יתרת חובות פגומים
6.4	11.2	-	-	-	4.6	0.2	-	-		יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
5,627.3	7,218.5	384.2	63.9	275.3	325.1	459.6	83.1	459.3		יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
								-		מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
5,168.0	6,364.8	-	63.9	274.4	321.8	453.7	83.0			יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,568.9	6,673.0	-	68.0	198.0	303.6	428.6	105.9	-		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1), (2)
3,303.5	4,983.2	730.7	0.6	60.2	257.9	628.6	1.7	932.1		יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,525.7	4,985.9	511.5	2.1	41.0	310.0	594.3	1.3	1,023.5		יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
2,991.5	3,902.7	-	-	426.3	52.0	145.0	287.9	-		פיצול הכנסות ריבית נטו:
156.6	189.1	-	-	1.5	11.1	19.9	-	1.7		- מרווח מפעילות מתן אשראי
14.6	17.4	-	0.1	0.2	0.7	1.4	0.4	-		- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	15.6	15.6	-	-	-	-	-	-		- אחר
171.2	222.1	15.6	0.1	1.7	11.8	21.3	0.4	1.7		סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

הערות:

- (1) יתרות ממוצעות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי משוקלים בסיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. כללי

הבנק נותן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:

- (1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - (2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - (3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- בסיס המידע למגזרי פעילות, כפי שנקבע בהוראה, נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא הינה המידע המשמש לדיווח הפנימי להנהלה ולדירקטוריון, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד.
- ההוראה קובעת, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים.
- בהתאם להוראה נקבעו מגזרי הפעילות בני הדיווח כדלקמן.
- מגזר בנקאי - המגזר מתחלק למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. המגזרים עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי.
 - מגזר ניהול פיננסי - מגזר הכולל את הפעילות בנוסטרו של הבנק ובנגזרים פיננסיים.

באור 12ב' מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
44.2	2.9	8.1	3.6	58.8	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
10.8	6.6	3.6	0.4	21.4	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
55.0	9.5	11.7	4.0	80.2	סך הכנסות
1.0	-	-	-	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
35.0	7.9	6.9	0.5	50.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
19.0	1.6	4.8	3.5	28.9	רווח לפני מיסים
6.8	0.6	1.7	1.2	10.3	הפרשה למיסים על הרווח
12.2	1.0	3.1	2.3	18.6	רווח נקי
3,496.1	138.4	972.3	3,439.2	8,046.0	יתרה ממוצעת של נכסים
3,612.0	139.5	976.5	-	4,728.0	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,244.4	1,802.5	764.8	-	6,811.7	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
39.0	2.2	7.9	4.2	53.3	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
9.7	6.7	3.4	0.9	20.7	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
48.7	8.9	11.3	5.1	74.0	סך הכנסות
1.4	-	1.1	-	2.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32.3	7.2	5.7	0.7	45.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
15.0	1.7	4.5	4.4	25.6	רווח לפני מיסים
5.6	0.7	1.7	1.6	9.6	הפרשה למיסים על הרווח
9.4	1.0	2.8	2.8	16.0	רווח נקי
3,106.8	138.5	1,013.5	3,243.2	7,502.0	יתרה ממוצעת של נכסים
3,228.1	142.6	1,050.3	-	4,421.0	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
3,752.6	1,728.7	973.9	-	6,455.2	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 12ב': מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					(מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
163.8	9.7	33.0	15.6	222.1	הכנסות ריבית נטו: מחיצוניים
40.8	27.0	13.6	0.1	81.5	הכנסות מימון שאינן מריבית: מחיצוניים
204.6	36.7	46.6	15.7	303.6	סך הכנסות
9.5	-	(2.5)	-	7.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
130.4	30.0	24.8	1.8	187.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
64.7	6.7	24.3	13.9	109.6	רווח לפני מיסים
24.0	2.5	9.0	5.2	40.7	הפרשה למיסים על הרווח
40.7	4.2	15.3	8.7	68.9	רווח נקי
3,351.5	144.3	1,023.4	3,259.8	7,779.0	יתרה ממוצעת של נכסים
3,553.9	146.7	995.5	-	4,696.1	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,099.1	1,836.3	737.6	-	6,673.0	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						בלתי מבוקר
31 במרס 2018			31 במרס 2019			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
58.1	36.5	21.6	54.1	41.2	12.9	1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
2.3	1.4	0.9	1.0	1.0	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות
(2.7)	(2.4)	(0.3)	(2.5)	(2.3)	(0.2)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
1.9	1.6	0.3	2.5	1.7	0.8	מחיקות חשבונאיות נטו
(0.8)	(0.8)	-	-	(0.6)	0.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
59.6	37.1	22.5	55.1	41.6	13.5	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2.0	1.4	0.6	2.4	1.5	0.9	יתרת הפרשה לתחילת שנה
0.2	-	0.2	-	-	-	גידול (קיטון) בהפרשה
2.2	1.4	0.8	2.4	1.5	0.9	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
61.8	38.5	23.3	57.5	43.1	14.4	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

בלתי מבוקר					31 במרס 2019	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:		אשראי לציבור			סך הכל	בנקים וממשלות
		מסחרי	פרטי אחר	סך הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות		831.8	23.8	855.6	2,935.0	2,079.4
שנבדקו על בסיס פרטני						
שנבדקו על בסיס קבוצתי		112.2	3,815.3	3,927.5	3,927.5	-
סך הכל חובות		944.0	3,839.1	4,783.1	6,862.5	2,079.4
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני		12.7	4.2	16.9	16.9	-
שנבדקו על בסיס קבוצתי		0.8	37.4	38.2	38.2	-
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי		13.5	41.6	55.1	55.1	-

בלתי מבוקר					31 במרס 2018	
		אשראי לציבור			סך הכל	בנקים וממשלות
		מסחרי	פרטי אחר	סך הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות		878.4	16.6	895.0	2,846.0	1,951.0
שנבדקו על בסיס פרטני						
שנבדקו על בסיס קבוצתי		93.0	3,433.0	3,526.0	3,526.0	-
סך הכל חובות		971.4	3,449.6	4,421.0	6,372.0	1,951.0
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני		21.6	3.4	25.0	25.0	-
שנבדקו על בסיס קבוצתי		0.8	33.8	34.6	34.6	-
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי		22.4	37.2	59.6	59.6	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2018					מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
2,937.7	2,109.9	827.8	21.1	806.7	יתרת חוב רשומה של חובות שנבדקו על בסיס פרטי
3,868.3	-	3,868.3	3,767.4	100.9	שנבדקו על בסיס קבוצתי
6,806.0	2,109.9	4,696.1	3,788.5	907.6	סך הכל חובות
16.0	-	16.0	3.9	12.1	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
38.1	-	38.1	37.3	0.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
54.1	-	54.1	41.2	12.9	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2019						בלתי מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ימים או יותר (4)	בפיגור של 89 ימים (5)	סך הכל	לא פגומים	פגומים (3)	לא בעייתיים	
-	-	165.7	-	-	165.7	ציבורי-מסחרי
-	0.1	116.0	-	0.1	115.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	66.1	-	-	66.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.6	3.7	596.2	5.1	21.7	569.4	שרותים פיננסיים
0.6	3.8	944.0	5.1	21.8	917.1	מסחרי - אחר
3.7	6.1	3,839.1	20.7	22.8	3,795.6	סך הכל מסחרי
4.3	9.9	4,783.1	25.8	44.6	4,712.7	אנשים פרטיים - אחר
-	-	1,458.8	-	-	1,458.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	620.6	-	-	620.6	בנקים בישראל
4.3	9.9	6,862.5	25.8	44.6	6,792.1	ממשלת ישראל
						סך הכל פעילויות בישראל

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

בלתי מבוקר						31 במרס 2018	
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		חובות לא פגומים - מידע נוסף
					סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
בינוי ונדל"ן - בינוי	171.2	-	7.9	179.1	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	105.8	-	10.3	116.1	-	-	-
שרותים פיננסיים	58.5	-	0.1	58.6	-	-	-
מסחרי - אחר	577.7	22.2	17.7	617.6	0.4	0.1	-
סך הכל מסחרי	913.2	22.2	36.0	971.4	0.4	0.1	-
אנשים פרטיים - אחר	3,413.7	20.7	15.2	3,449.6	7.2	4.1	-
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	4,326.9	42.9	51.2	4,421.0	7.6	4.2	-
בנקים בישראל	1,333.0	-	-	1,333.0	-	-	-
ממשלת ישראל	618.0	-	-	618.0	-	-	-
סך הכל פעילויות בישראל	6,277.9	42.9	51.2	6,372.0	7.6	4.2	-

מבוקר						31 בדצמבר 2018	
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		חובות לא פגומים - מידע נוסף
					סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
בינוי ונדל"ן - בינוי	154.9	-	-	154.9	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	108.4	0.1	-	108.5	0.1	-	-
שרותים פיננסיים	59.1	-	-	59.1	-	-	-
מסחרי - אחר	558.2	21.8	5.1	585.1	4.7	0.3	-
סך הכל מסחרי	880.6	21.9	5.1	907.6	4.8	0.3	-
אנשים פרטיים - אחר	3,748.4	22.2	17.9	3,788.5	6.4	2.8	-
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	4,629.0	44.1	23.0	4,696.1	11.2	3.1	-
בנקים בישראל	1,487.5	-	-	1,487.5	-	-	-
ממשלת ישראל	622.4	-	-	622.4	-	-	-
סך הכל פעילויות בישראל	6,738.9	44.1	23.0	6,806.0	11.2	3.1	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 13.2.ב.ג. הלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 4.3 מיליוני ש"ח (31.3.2018) - 4.2 מיליוני ש"ח ו- 31.12.2018 - 3.1 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרס 2019					בלתי מבוקר
יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
-	-	-	-	9.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
4.7	3.0	0.4	5.1	11.1	מסחרי - אחר
4.7	3.0	0.4	5.1	20.4	סך הכל מסחרי
15.5	3.6	5.2	20.7	30.3	אנשים פרטיים - אחר
20.2	6.6	5.6	25.8	50.7	סך הכל פעילויות בישראל *
20.2	6.6	5.6	25.8		* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
18.0	4.5	5.5	23.5		חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרס 2018					בלתי מבוקר
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
13.5	7.9	0.8	4.7	7.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
10.5	10.3	-	2.8	10.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.6	0.1	0.1	-	-	שרותים פיננסיים
28.3	17.7	0.3	4.1	17.4	מסחרי - אחר
56.9	36.0	1.2	11.6	34.8	סך הכל מסחרי
23.5	15.2	3.8	3.0	11.4	אנשים פרטיים - אחר
80.4	51.2	5.0	14.6	46.2	סך הכל פעילויות בישראל *
	51.2	5.0	14.6	46.2	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	27.2	4.9	4.7	22.3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2018					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	בינוי ונדל"ן - בינוי
9.5	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
0.7	-	-	-	-	מסחרי - אחר
11.3	5.1	0.3	3.1	4.8	סך הכל מסחרי
21.5	5.1	0.3	3.1	4.8	אנשים פרטיים - אחר
27.1	17.9	4.1	3.4	13.8	סך הכל פעילויות בישראל *
48.6	23.0	4.4	6.5	18.6	* מזה:
	23.0	4.4	6.5	18.6	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	20.9	4.3	4.6	16.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי לציבור יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			בלתי מבוקר
יתרה (2) ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	פעילות לווים בישראל
5.1	-	-	ציבורי-מסחרי
5.1	-	-	מסחרי-אחר
19.3	0.1	0.1	סך הכל מסחרי
24.4	0.1 (4)	0.1	אנשים פרטיים - אחר
			סך הכל פעילות בישראל

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			בלתי מבוקר
יתרה (2) ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	פעילות לווים בישראל
7.9	-	-	ציבורי-מסחרי
6.2	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
14.2	-	-	שרותים פיננסיים
28.4	-	-	מסחרי-אחר
15.0	-	-	סך הכל מסחרי
43.4	- (4)	-	אנשים פרטיים - אחר
			סך הכל פעילות בישראל

הערות:

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 0.3 מיליוני ש"ח לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31.3.19 (לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31.3.18 - 0.6 מיליוני ש"ח).

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרס 2019			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4.3	0.2	4.1	מסחרי - אחר
4.3	0.2	4.1	סך הכל מסחרי
19.2	3.6	15.6	אנשים פרטיים - אחר
23.5	3.8	19.7	סך הכל פעילויות בישראל
31 במרס 2018			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
0.8	-	0.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	-	0.1	שרותים פיננסיים
12.7	2.1	10.6	מסחרי - אחר
13.6	2.1	11.5	סך הכל מסחרי
13.6	2.9	10.7	אנשים פרטיים - אחר
27.2	5.0	22.2	סך הכל פעילויות בישראל
31 בדצמבר 2018			מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	שרותים פיננסיים
4.3	0.2	4.1	מסחרי - אחר
4.3	0.2	4.1	סך הכל מסחרי
16.6	2.8	13.8	אנשים פרטיים - אחר
20.9	3.0	17.9	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4	2.5	2.3	מסחרי אחר
4	2.5	2.3	סך הכל מסחרי
110	5.0	4.7	אנשים פרטיים - אחר
114	7.5	7.0	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	8.2	8.2	מסחרי אחר
1	8.2	8.2	סך הכל מסחרי
61	2.6	2.4	אנשים פרטיים - אחר
62	10.8	10.6	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)				בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018		
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	0.3	-	-	מסחרי - אחר
1	0.3	-	-	סך הכל מסחרי
20	0.7	17	0.5	אנשים פרטיים - אחר
21	1.0	17	0.5	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	31 במרס 2018	31 בדצמבר 2018
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
יתרת חוזים ⁽¹⁾			יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾		
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
285.5	278.6	285.5	1.0	1.0	1.0
ערבויות להבטחת אשראי					
144.3	114.7	133.0	0.5	0.5	0.5
ערבויות והתחייבויות אחרות					
0.1	0.1	0.2	-	-	-
מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו					
890.5	824.9	883.3	0.3	0.2	0.3
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות					
756.0	738.7	737.7	0.4	0.4	0.4
בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר					
101.7	43.4	100.2	0.1	0.1	0.1
ועדיין לא ניתן					
41.6	23.9	39.2	0.1	-	0.1
התחייבות להוצאות ערבויות					
2,219.7	2,024.3	2,179.1	2.4	2.2	2.4
סך הכל					

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,021.2	185.9	248.3	13.4	12.7		2,481.5
ניירות ערך	360.2	55.0	14.1	107.9			537.2
אשראי לציבור, נטו (3)	4,587.1	121.9	11.1	7.9			4,728.0
אשראי לממשלה	620.6	620.6					620.6
בניינים וציוד						34.9	34.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.4		0.4	0.2		0.1	1.1
נכסים אחרים	39.5	2.0		0.5			42.0
סך כל הנכסים	7,008.4	985.4	273.9	129.9	12.7	35.0	8,445.3
התחייבויות							
פקדונות הציבור	5,807.9	588.6	265.4	138.1	11.7		6,811.7
פקדונות מבנקים	58.4	301.4	4.6	0.4			364.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.5			3.2			3.7
התחייבויות אחרות	585.6	3.0	2.0	0.3			590.9
סך כל ההתחייבויות	6,452.4	893.0	272.0	142.0	11.7		7,771.1
הפרש	556.0	92.4	1.9	(12.1)	1.0	35.0	674.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(12.2)			12.2			-
סך הכל כללי	543.8	92.4	1.9	0.1	1.0	35.0	674.2

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,850.5	77.7	257.6	94.1	12.9		2,292.8
ניירות ערך	413.4	107.1	13.3	35.5			569.3
אשראי לציבור, נטו (3)	4,218.3	128.7	12.4	2.0			4,361.4
אשראי לממשלה	618.0	618.0					618.0
בניינים וציוד						37.0	37.0
נכסים בגין מכשירים נגזרים			0.8	0.4	0.2	0.3	1.7
נכסים אחרים	39.0	1.0					40.0
סך כל הנכסים	6,521.2	932.5	284.1	132.0	13.1	37.3	7,920.2
התחייבויות							
פקדונות הציבור	5,427.5	607.4	278.8	129.5	12.0		6,455.2
פקדונות מבנקים	16.9	297.8	0.2				314.9
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				0.5	0.2	0.1	0.8
התחייבויות אחרות	533.4	3.1	4.2	1.2			541.9
סך כל ההתחייבויות	5,977.8	908.3	283.2	131.2	12.2	0.1	7,312.8
סה"כ כללי	543.4	24.2	0.9	0.8	0.9	37.2	607.4

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	צמוד למדד	מטבע ישראלי			מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
		לא צמוד	המחירים	דולר	אירו	אחר			
נכסים									
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,793.7	186.6	262.3	18.2	12.0	-	2,272.8		
ניירות ערך	432.6	76.3	14.2	118.3	-	-	641.4		
אשראי לציבור, נטו (3)	4,509.6	113.9	15.0	3.5	-	-	4,642.0		
אשראי לממשלה	-	622.4	-	-	-	-	622.4		
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	-	35.9	35.9	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	-	0.6	0.1	-	0.1	0.8		
נכסים אחרים	37.1	2.5	-	0.4	-	-	40.0		
סך כל הנכסים	6,773.0	1,001.7	292.1	140.5	12.0	36.0	8,255.3		
התחייבויות									
פקדונות הציבור	5,648.3	591.3	285.3	137.1	11.0	-	6,673.0		
פקדונות מבנקים	61.6	302.1	1.6	0.1	0.3	-	365.7		
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	-	-	-	2.2	-	0.1	2.3		
התחייבויות אחרות	552.3	3.0	4.3	1.5	-	-	561.1		
סך כל ההתחייבויות	6,262.2	896.4	291.2	140.9	11.3	0.1	7,602.1		
סה"כ כללי	510.8	105.3	0.9	(0,4)	0.7	35.9	653.2		

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019					(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,480.6	1,242.2	1,194.5	43.9	2,481.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
537.8	-	122.7	415.1	537.2	ניירות ערך ⁽²⁾
4,693.6	4,412.2	281.4	-	4,728.0	אשראי לציבור, נטו
620.4	620.4	-	-	620.6	אשראי לממשלה
1.1	0.1	1.0	-	1.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7.8	7.8	-	-	7.8	נכסים פיננסיים אחרים
8,341.3	6,282.7	1,599.6	459.0	8,376.2 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,744.5	1,846.5	4,898.0	-	6,811.7	פקדונות הציבור
364.9	0.4	364.5	-	364.8	פקדונות מבנקים
3.7	-	3.7	-	3.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
520.9	215.4	305.5	-	521.3	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,634.0	2,062.3	5,571.7	-	7,701.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.3	1.3			1.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾
71.4	71.4			71.4	

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 533.6 מיליוני ש"ח ובסך 3.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים

המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 15-ב-15.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2018					(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,293.5	938.7	1,313.1	41.7	2,292.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
570.0	-	49.7	520.3	569.3	ניירות ערך ⁽²⁾
4,337.1	4,087.3	249.8	-	4,361.4	אשראי לציבור, נטו
617.2	617.2	-	-	618.0	אשראי לממשלה
1.7	-	1.6	0.1	1.7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.2	8.2	-	-	8.2	נכסים פיננסיים אחרים
7,827.7	5,651.4	1,614.2	562.1	7,851.4 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
*6,392.2	*1,775.5	*4,616.7	-	6,455.2	פקדונות הציבור
315.7	297.9	17.8	-	314.9	פקדונות מבנקים
0.8	-	0.7	0.1	0.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
490.3	240.5	249.8	-	490.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,199.0	2,313.9	4,885.0	0.1	7,261.4 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.2	1.2			1.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾
66.1	66.1			66.1	

* סווג מחדש.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 566.3 מיליוני ש"ח ובסך 0.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 15-ב-15.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
2,267.0	1,213.4	1,005.2	48.4	2,272.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
641.9	-	133.2	508.7	641.4	ניירות ערך ⁽²⁾
4,607.3	4,319.6	287.7	-	4,642.0	אשראי לציבור, נטו
622.1	622.1	-	-	622.4	אשראי לממשלה
0.8	-	0.7	0.1	0.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7.9	7.9	-	-	7.9	נכסים פיננסיים אחרים
8,147.0	6,163.0	1,426.8	557.2	8,187.3 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,581.4	1,813.3	4,768.1	-	6,673.0	פקדונות הציבור
366.0	302.9	63.1	-	365.7	פקדונות מבנקים
2.3	-	2.2	0.1	2.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
502.2	214.5	287.7	-	502.7	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,451.9	2,330.7	5,121.1	0.1	7,543.7 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
0.9	0.9			0.9	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
71.3	71.3			71.3	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 637.4 מיליוני ש"ח ובסך 2.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15-15.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

פקדונות הציבור-בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאכזות האשראי של הצד הנגדי.

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2019				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה:
401.2	122.0	-	523.2	איגרות חוב של ממשלת ישראל
8.6	-	-	8.6	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
-	0.7	-	0.7	איגרות חוב של אחרים בישראל
409.8	122.7	-	532.5	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
-	1.0	0.1	1.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
409.8	123.7	0.1	533.6	סך כל הנכסים
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	3.7	-	3.7	
-	3.7	-	3.7	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2018				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) אחרים	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
549.8	-	48.8	501.0	ניירות ערך זמינים למכירה:
13.9	-	-	13.9	איגרות חוב של ממשלת ישראל
0.9	-	0.9	-	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
564.6	-	49.7	514.9	איגרות חוב של אחרים בישראל
1.7	-	1.6	0.1	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
566.3	-	51.3	515.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
				סך כל הנכסים
				התחייבויות
0.8	-	0.7	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
0.8	-	0.7	0.1	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2018				(מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה:
625.8	-	132.5	493.3	איגרות חוב של ממשלת ישראל
10.1	-	-	10.1	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
0.7	-	0.7	-	איגרות חוב של אחרים בישראל
636.6	-	133.2	503.4	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
0.8	-	0.7	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
637.4	-	133.9	503.5	סך כל הנכסים
				התחייבויות
2.3	-	2.2	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2.3	-	2.2	0.1	סך כל ההתחייבויות

ב. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך התקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 ו-2018 ובמהלך שנת 2018, לא בוצעו העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.

באור 15ג': שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019:					(בלתי מ בוקר)
שווי הוגן ליום 1 בינואר 2019	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונטו מומשו	סילוקים	שווי הוגן ליום 31 במרס 2019	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2019	
נכסים					
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
-	0.5	0.1	0.6	0.6	חוזי מטבע חוץ
-	0.5 (1)	0.1	0.6	0.6	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	0.5	0.1	0.6	0.6	סך כל הנכסים
התחייבויות					
-	0.5	-	0.5	0.5	חוזי מטבע חוץ
-	0.5	-	0.5	0.5	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	0.5	-	0.5	0.5	סך כל ההתחייבויות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018:					
שווי הוגן ליום 1 בינואר 2018	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונטו מומשו	סילוקים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	
נכסים					
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
-	0.2	(0.2)	-	-	חוזי מטבע חוץ
-	0.2 (1)	(0.2)	-	-	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	0.2	(0.2)	-	-	סך כל הנכסים

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

במהלך התקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 ו-2018 ובמהלך שנת 2018, לא בוצעו העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3.

באור 15ד': מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

31 במרס 2019			א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
טכניקות הערכת שווי	נתונים לא נצפים	שווי הוגן	
			נכסים
			נכסים בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ
היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי- צד נגדי 0.6	(0.63%)-(1.28%)	
			התחייבויות
			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים חוזי מטבע חוץ
היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי- צד נגדי 0.5	(0.63%)-(1.42%)	

רשימת לוחות- ממשל תאגידי

136	נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
-----	---

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

הביקורת הפנימית	124
ישיבות הדירקטוריון וועדותיו	124
שינויים בהרכב הדירקטוריון	124

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק, ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו ב**שגיאה! ההפניה להיפר-קישור אינה חוקית..** הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2018 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 28 במרס 2019.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 התקיימו 3 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 3 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 2 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

גב' איריס שטרק חדלה לכהן כחברה בדירקטוריון הבנק וכיו"ר ועדת הביקורת ביום 25 בינואר 2019. גב' קרן אצלמן החלה לכהן כיו"ר ועדת הביקורת החל מחודש פברואר 2019. חברת דירקטוריון הבנק מ- 17 באפריל 2018.

פרטים נוספים

126	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
126	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק
132	התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם

דירוג הבנק

בוצע על ידי חברת מידרוג בע"מ במהלך חודש פברואר 2019. אושר דירוג A1 באופק חיובי לאיתנות הפיננסיות הפנימית של הבנק, דירוג Aa2 לפקדונות לזמן ארוך ודרוג P-1 לפקדונות זמן קצר.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק

להלן תמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים עיקריים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע מהותית על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ט-2019

הכללים, אשרפורסמו ביום 1 במאי 2019, כוללים מספר תיקונים, שעיקרם - חובת צירוף לקוח שהינו עסק קטן או עוסק מורשה למסלול עמלות המתאים לו, ביוזמת הבנק, כאשר בהתאם לבדיקה שנקבעה בכללים הלקוח עשוי להנות מחיסכון בעמלות כתוצאה מהצירוף למסלול; עדכון הבדיקה הקבועה בכללים לצירוף אזרח ותיק או אדם בעל מוגבלות למסלול עמלות בסיסי, ביוזמת הבנק; הוספת עמלות לתעריפון בגין שירותים מיוחדים חדשים וכן עדכון הכללים בעניין גילוי התעריפון (לרבות ביחס לבחירת הלקוח באופן המועדף עליו לקבלת התעריפונים- בסניף או בערוצי קשר המוצעים על ידי הבנק) והצגת מידע על עמלות. ליישום התיקון לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק

חוק הגנת הצרכן (תיקון מספר 57), התשע"ח-2018

החוק, אשר פורסם ביום 25 ביולי 2018, כולל תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, ולפיו תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, ייתן מענה אנושי מקצועי ללקוח לפחות לסוגי השירותים המפורטים להלן: טיפול בתקלה, בירור חשבון, סיום התקשרות.

בנוסף, נקבע כי משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנ"ל לא יעלה על שש דקות מתחילת השיחה, והלקוח לא יופנה לשירות השארת הודעה, אלא אם כן בחר בכך. המפקח על הבנקים יהיה רשאי להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה הקבוע לעיל, בשיעור מכלל הפניות לתקופה שקבע, או בפרק זמן שקבע. תחילתו של החוק שנה מיום פרסומו.

בהתאם לסמכותו בחוק, הפיץ בנק ישראל ביום 5 במאי 2019 טיוטה מעודכנת של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי, לפיה תאגידים בנקאיים יהיו רשאים לחרוג ממשך ההמתנה שנקבע בחוק, בשיעור מהשיחות כמפורט בהוראה. כמו כן ההוראה מעגנת חובה לתת קדימות בתור לאזרח ותיק ומגדירה דרישות לניטור ובקרה אחר דפוסי המענה במוקד הטלפוני ופרסום פרטים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

ביום 9 בינואר 2019 פורסם החוק, אשר נחקק בהמשך להמלצות דוח הוועדה הבינמשרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויוצר הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום וכן מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. החוק מותאם להתפתחויות הטכנולוגיות בתחום שירותי התשלום, ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בהתאם לעקרונות שנקבעו ב- PSD (Payment Service Directive).

החוק מסדיר שתי מערכות חוזיות עיקריות -

- בין "נותן שירות תשלום למשלם" (מנפיק אמצעי תשלום או מנהל חשבון תשלום) לבין המשלם.
 - בין "נותן שירות תשלום למוטב" (סולק או מנהל חשבון תשלום) לבין המוטב (מקבל התשלום).
- שירותי התשלום עליהם חל החוק הם: הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום, ותחולתו על הבנק רחבה וכוללת גם שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות העו"ש. החוק עוסק בהוראות המהותיות וההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקובע הוראות בנושאים העיקריים הבאים- חוזה שירותי תשלום (אופן כריתת החוזה, תוכנו, קיומו וסיומו), גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום (ביצועה,

הפסקתה והאחריות לה), הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב (של חשבון או אמצעי תשלום), אופן ביצוע הוראות תשלום, קביעת סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראות החוק. החוק כולל איסור התנייה על הוראותיו אלא לטובת לקוח, למעט ביחס ללקוח שהוא עסק שמחזור המכירות השנתי שלו עולה על 30 מיליון ש"ח.

מועד תחילת החוק יהיה שנה מיום פרסומו ("יום התחילה"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית יום התחילה בשנה נוספת לכל היותר. החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, בכפוף להוראות המעבר שנקבעו לענין זה. בנוסף, מחייב החוק תיקון מספר נושאים בחוזים הקיימים לשירותי תשלום עד ליום התחילה. בשלב זה, לא ניתן לכמת את השפעת החוק על הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בעניין כרטיסי חיוב

בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 2 ביולי 2018 -

- מנפיק שהינו בנק יעביר למתפעל הנפקה את התמורה בגין כל העסקאות שנעשו בכרטיס חיוב שהנפיק, בהתאם למועד/ים שנקבעו/ בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או בזכות הסולק שאליו מעביר מתפעל הנפקה את התמורה. מועד תחילת ההוראה ביחס לתמורה שנדרש מתפעל הנפקה להעביר לסולק חל ביום 1 בפברואר 2019.
- כלל הבנקים ומתפעלי הנפקה נדרשים להמציא למפקח על הבנקים את הסכמי התפעול החדשים (לרבות חידוש של הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל הנפקה) שנחתמו עד 31 בינואר 2022. בנק בעל היקף פעילות רחב נדרש לקבל את אישור המפקח להסכם החדש (דרישה זו אינה חלה על הבנק). מועד תחילת ההוראה זו הוא מיום פרסומה.

בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 21 בנובמבר 2018 -

- נקבע הסדר ליישום הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 בעניין הצגת מידע על ידי בנק ביחס לכלל כרטיסי החיוב שברשות הלקוח, אשר התשלום בגינם נעשה בדרך של חיוב חשבון הלקוח (לרבות כרטיסים חוץ בנקאיים).
- בהקשר לתיקון הנ"ל, ביום 3 בפברואר 2019 פורסמו תקנות הבנקאות (שירות ללקוח)(העברת מידע מהמנפיק לתאגיד בנקאי), התשע"ט-2018, המסדירות את פרטי המידע שעל המנפיק להעביר לתאגיד בנקאי, מועדי העברת המידע הנ"ל ואופן העברתו. תחילתן של התקנות ביום 31 בינואר 2020.
- עודכנה והורחבה חובת מנפיק למסור ללקוח מידע אודות עסקאות שביצע בכרטיס חיוב באמצעות ערוצי התקשורת שהוא מעמיד לרשות לקוחותיו ולכל הפחות באתר האינטרנט שלו ובאפליקציה בסלולר.
- הורחב ההיתר לחברות כרטיסי אשראי למשלוח הסכם כרטיס חיוב ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה, ולא רק בדואר.

תוקף תיקונים אלה הינו החל מיום 31 בינואר 2020.

ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק.

טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 - ניהול מסגרות אשראי

טיוטה מעודכנת לתיקון ההוראה פורסמה ביום 28 באוקטובר 2018, ועיקרה הרחבת תחולת ההוראה גם ביחס למסגרות הניתנות בכרטיסי אשראי. בנוסף להרחבת התחולה, עודכנו מספר דרישות בהוראה הנוגעות להסכם האשראי ולחריגות ממסגרת האשראי וכן התווספו דרישות הנוגעות למתן התראות ללקוחות אודות אופן ניצול מסגרות אשראי בחשבון העו"ש ובכרטיסי אשראי.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 8 באוקטובר 2018 במטרה לקבוע עקרונות להעברת פעילויות שונות למיקור חוץ, תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים הגלומים במיקור חוץ. ההוראה חלה כאשר תאגיד בנקאי עושה שימוש בצד ג' על מנת לבצע, על בסיס מתמשך, פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), בשמו או עבורו. ההגדרה של פעילות כ"מהותית" תיקבע על ידי התאגיד הבנקאי בהתאם לשיקולים המפורטים בהוראה. יישום ההוראה בתוך קבוצה בנקאית יהיה לפי הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, אין להעביר למיקור חוץ את תפקידי הדירקטוריון והנהלה הבכירה, וכן החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים הכוללים, בין היתר, פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו ופעילות חיתום בהלוואות, אלא אם יתקיימו התנאים שנקבעו בהוראה. כמו כן נקבעו תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי והורחבו האפשרויות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים. ההוראה מטילה חובות על הדירקטוריון, הנהלה הכללית והביקורת הפנימית, ומחייבת, בין היתר, לבצע בדיקת נאותות לנותן השירות, להסדיר את מיקור החוץ בחוזה כתוב, ולגבש תכנית מקיפה לניהול סיכונים מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 31 במרס 2020 וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה.

אשראי ובטוחות

החוק וההצעה שלהלן כוללים רפורמה משמעותית בדיני בטוחות וחדלות פרעון, העלולה לפגוע בזכויות נושים מובטחים וביכולת גביית חובות.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

החוק פורסם ביום 15 למרס 2018 והוא ייכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו. בחוק נקבעו הוראות מעבר בנושאים שונים, לרבות בענין שעבוד צף. החוק מאחד את דיני חדלות הפירעון, שכיום מפוזרים במספר חוקים שונים (מהותית וארגונית) תחת קורת גג אחת. מדובר ברפורמה רחבת היקף, הכוללת שינויים רבים בנושאים רבים בדין הקיים ובכלל זה, מטילה על הבנק, כנושה מובטח, הגבלות שונות, לרבות ביחס למימוש בטוחות לאשראי שניתן לפני תחילת החוק. בעוד שבעבר המטרה העיקרית של החקיקה בתחום דיני הפירעון היתה השאת החזר החוב לנושים השונים, בחוק החדש המטרה העיקרית שונתה באופן מהותי וזו שיקום החייב. מטרה זו באה לידי ביטוי לאורך החוק כולו. החוק כולל, בין היתר, את החידושים הבאים: הגדרת חדלות פרעון תהיה לפי המבחן התזרימי במקום המבחן המאזני הנוהג כיום; חוב המובטח בשעבוד צף ייגבה מהנכסים הכפופים לשעבוד רק עד 75% מערכם. יתרת החוב המובטח בשעבוד הצף, יהפוך לחוב רגיל ויהיה במעמד שווה לכלל החובות הרגילים האחרים; תשלומים שיתקבלו ע"ח חוב ייזקפו לפי הסדר שלהלן: קרן החוב, ריבית הסכמית ובכפוף להוראות החוק, בתנאים מסוימים, בסוף גם ריבית פיגורים; ריבית פיגורים שנצברה לטובת נושה מובטח לאחר צו חדלות הפירעון, לא תחשב לחוב מובטח ותפרע רק לאחר פירעון חובם של הנושים הרגילים; נושה רגיל לא יוכל להיפרע מריבית פיגורים שנצברה לטובתו, לאחר צו חדלות הפירעון; רשימת החובות בדין קדימה שונתה; השתנה סף הכניסה להליך חדלות פירעון; תכנית לשיקום היחיד תיקבע לתקופה של עד 3 שנים, בסופה יחיד שיעמוד בתנאי התכנית, יזכה להפטר ויתכנו מקרים בהם חייב יוכל לקבל הפטר אף לאלתר; זכות הנושה לקבוע את סוג ההליך תופקע ובית המשפט הוא זה שיקבע איזה הליך מתאים; השפעת הנושה המובטח על זהות בעל התפקיד, גם במקרה של מימוש נכס המשועבד לטובתו, תהיה, אם בכלל, מועטה; ככלל, נושה עתידי לא יהיה ראוי להגיש בקשה לפתיחת הליכי חדלות פירעון, ועוד. הבנק בוחר את השלכות הרפורמה ונערך בהתאם.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ההצעה, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 17 ביולי 2015, כוללת שינויים מרכזיים בדיני השעבודים, בין היתר כמפורט להלן: זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" -

החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

תחרותיות

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017

ביום 9 באוגוסט 2017 פורסם תיקון מס' 5 לחוק שבנדון, במסגרתו תוקן, בין היתר, גם שם החוק ל"חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993" ("החוק").

התיקון לחוק נעשה על רקע המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתו להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. במסגרת התיקון נקבעו תקרות ביחס לעלות האשראי וביחס לריבית על אשראי בפיגור, ובנוסף הוחלו גם על הגופים המוסדיים וביניהם הבנקים, כלל הוראות החוק לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו. התיקון לחוק קובע סנקציות פליליות ומנהליות בגין הפרות שונות. החוק חל על יחידים בלבד, אולם לשר המשפטים סמכות להרחיב את התחולה גם לתאגידים מסוג שייקבע. התיקון יכנס לתוקף ביום 25 באוגוסט 2019, ויחול על חוזים שייכרתו מיום זה ואילך. הבנק נערך ליישום החוק.

בנוסף, ביום 25 לפברואר 2019 פורסמו תקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשע"ח - 2018, במסגרתן נקבעו סוגי עסקאות אשראי המוחרגות מחוק אשראי הוגן, בשל כך שהן לא מקיימות את תכליות החוק, וכן נקבעו סוגי וסכומי הוצאות שנדרשות לשם העמדת הלוואה אשר לא יכללו בחישוב עלות ממשית.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 - פישוט הסכמים ללקוח

ההוראה, אשר פורסמה ביום 10 ביולי 2018, נועדה לקבוע מבנה וכללים לפישוט הסכמים בנקאיים למתן אשראי, ומהווה יישום של סעיף 3(ד) לחוק אשראי הוגן הנזכר לעיל. ההוראה קובעת כי על התאגיד הבנקאי להציג בפני הלקוח, באופן מרוכז ותמציתי בדף הראשון להסכם אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית עמו. מועד תחילת ההוראה נקבע למועד כניסתו לתוקף של חוק אשראי הוגן שלעיל. הבנק נערך ליישום ההוראה.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, פרק ב': בנקאות - מעבר חשבוניות בין בנקים

החוק, אשר פורסם ביום 22 במרס 2018 ("החוק") מתקן, בין היתר, את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981, במטרה להפחית את החסמים הקיימים בשוק הבנקאות שמקשים על מעבר לקוחות בין בנקים. החוק מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת לבנק הקולט, באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

החוק קבע עיצום כספי בגין הפרות מסוימות של הוראותיו (שייכנס לתוקף כעבור ארבע שנים מיום פרסום החוק).

מועד התחילה - שלוש שנים מיום הפרסום (עם אפשרות דחייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת).

הבנק נערך ליישום החוק במועד שנקבע.

ביום 25 בנובמבר 2018 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ט-2018 ("הכללים"), ובהם נקבע כי הוראות התיקון האמור תחולנה בהתקיים התנאים הבאים, במצטבר:

1. החשבונות, הן בבנק המקורי והן בבנק הקולט, הם חשבונות עו"ש.
 2. ישנה זהות מוחלטת בין בעלי החשבון בבנק המקורי ובבנק הקולט, או לחלופין - כל בעלי החשבון בבנק המקורי הם בעלים גם בחשבון בבנק הקולט (ניתן שיהיו בעלים נוספים).
 3. החשבון בבנק המקורי אינו נושא מגבלות מסוימות הנקובות בכללים, כגון - החשבון אינו מסווג כחשבון נאמנות, החשבון אינו מנוהל באמצעות אפטרופוס, החשבון אינו בבעלות לקוח שנמצא בהליכי פשיטת רגל, ועוד.
- ביום 17 באפריל 2019 התפרסמו טיוטת תיקון לכללים, הכוללת את סוגי הפעילויות הפיננסיות עליהן יחול החוק, ואשר תכללנה במסגרת העברת החשבונות וטיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון המפרטת, בין היתר, את חובות הבנק המקורי והבנק הקולט בעת נידוד חשבונות.

ביום 14 בפברואר 2019 ניתנה החלטת הממונה על התחרות בעניין מתן פטור מאישור הסדר כובל בין מרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן: "מס"ב), בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי. החלטה זו מתקנת את החלטת הפטור שניתן ביום 20 בספטמבר 2018 ("הפטור מ-2018"), ובו הובהר כי פעילות מס"ב בתחום נידוד חשבונות בין בנקים לא נבחנה, ולפיכך לא תכלול במסגרת תחומי הפעילות שמותר למס"ב לעסוק בהם. מס"ב הגישה בקשה לתיקון תנאי הפטור שנקבעו בפטור מ-2018, על מנת שתוכל להקים מערכת חדשה שתשתלב כחלק ממערכת סליקת חיובים וזיכויים שלה ותסייע ללקוחות שמעוניינים בהעברת פעילותם מבנק אחד לאחר. בהחלטה נקבע כי הפטור מ-2018 יתוקן, כך שיחול גם על פעילותה של מס"ב בהקמת מערכת לנייד חשבונות בנק.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21), התשע"ט-2019

התיקון פורסם ביום 10 בינואר 2019, ובמסגרתו תוקן, בין היתר, שם החוק ל"חוק התחרות הכלכלית" והממונה על הגבלים עסקיים יקרא מעתה "הממונה על התחרות". תיקונים מהותיים נוספים בחוק הינם: הרחבת אחריותם של נושאי משרה בתאגיד והטלת חובות פיקוח ומניעת עבירות על החוק בידי התאגיד או בידי עובדיו; הרחבת הגדרת "בעל מונופולין" באופן שבעל מונופולין יהיה גם מי שמרכז בידיו כוח שוק משמעותי וזאת אף אם הוא אינו מחזיק בנתח שוק הגבוה מ-50%; העלאת תקרת העיצום הכספי שרשאי הממונה להטיל על תאגיד שהפר את הוראות החוק, באופן שהעיצום הכספי המקסימלי יהיה 8% ממחזור המכירות של התאגיד ולא יותר מ-100 מיליון ש"ח; והחמרת הענישה הפלילית המרבית על עבירות הסדר כובל.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך

סעיף 49א (ב) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן - "חוק ניירות ערך") שנכנס לתוקף ביום 6 ביולי 2017, קובע כי לצד האיסור להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, שאין לה רישיון בורסה בישראל, יו"ר רשות ניירות ערך רשאי להתיר לאדם לפנות בהצעה כאמור, באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, בתנאים שיקבע, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.

ביום 27 בדצמבר 2018 פירסמה רשות ניירות ערך תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק רשות ניירות ערך. ההיתר מחולק לשניים: האחד, היתר לבורסות זרות או מי מטעמן. השני, מתן היתר לגורמים אחרים.

גורם המבקש לקבל היתר מכוח סעיף 49א (ב) לחוק ניירות ערך נדרש לפנות לרשות ניירות ערך ולהצהיר על התקיימות התנאים הרלבנטיים עבורו ולקבל היתר הרשות להציע שירותים כאמור לעיל.

על בעל היתר כאמור, להגיש אחת לשלוש שנים הצהרה דומה בדבר עמידתו בתנאי ההיתר הכללי הרלבנטיים אליו. בהתאם לתנאי ההיתר, תאגיד בנקאי רשאי לפנות ללקוחותיו בהצעה למתן שירותי ברוקראז' באמצעות ברוקרים זרים

בבורסות בחו"ל, בתנאי שהוא אינו פועל מטעמה של הבורסה הזרה בה יבוצעו העסקאות בניירות ערך, וכן בתנאי שאינו משווק בורסה זרה מסוימת או שוק מסוים.

בעל היתר נדרש לתת גילוי בולט בהתאם לנוסח המצורף לתנאי ההיתר הכללי.

על בקשה לקבלת היתר להיות מוגשת לרשות תוך 4 חודשים מיום פרסום נוסח ההיתר. האיסור לפעול ללא היתר יכנס לתוקף 6 חודשים לאחר פרסומו.

הקבוצה פנתה לרשות ניירות ערך לצורך קבלת היתר.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 332- רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 בפברואר 2019 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראה, הכולל שני נושאים עיקריים:

- ביטול האיסור על רכישה עצמית של ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופירוט התנאים בהם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית, שהם - עמידה בתנאי סעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובתנאי הוראת ניהול בנקאי תקין 331; היקף הרכישה בכל תכנית רכישה לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי; ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות; ביצוע הרכישה יתבצע על פי מנגנון נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך; תכנית הרכישה תאושר על ידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי ועל ידי הפיקוח על הבנקים.
- עדכון המגבלות החלות על מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי - התיקון מתיר (א) מתן מימון ללווה (או לקבוצת לוויים) בביטחון ניירות הערך הנ"ל, ובלבד שהיקף הביטחון לא יעלה על 0.5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי, וכן (ב) מתן מימון לעסקאות ביחידות מדדי מניות אשר מניית התאגיד הבנקאי נכללת בהם, לרבות קרנות שבהחזקותיהן נכללים ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, והכל בתנאי שסך הביטחונות שיקבל התאגיד הבנקאי על פי סעיפים א ו-ב' הנ"ל לא יעלה על 5% מהונו המונפק והנפרע.

תושבי חוץ

תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019

התקנות, אשר פורסמו ביום 6 בפברואר 2019, ואשר הותקנו בהתאם להוראות החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016, מאמצות את התקן הבינלאומי לחילופי מידע ("תקן CRS"), לצורך קיום חילופי מידע אוטומטיים על בסיס שנתי, למטרות סיוע הדדי באכיפת מס עם מדינות עמן נכרתו הסכמים אשר לפיהם קיימת התחייבות למסור את המידע האמור ("מדינות בנות דיווח").

בהתאם לתקנות, מוסדות פיננסיים, ובנקים בכללם, יבצעו בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים של יחידים וישויות, יסווגו חשבונות של תושבי מדינה זרה לפי דיני המס באותן מדינות, ויעבירו את המידע הנדרש לרשות המיסים הישראלית, לצורך העברתו למדינות תושבות המס של בעל החשבון, שהנן מדינות בנות דיווח.

ביום 6 בפברואר 2019 פורסמה על ידי רשות המסים רשימה הכוללת 96 מדינות, שהן המדינות בנות הדיווח אליהן ישראל תעביר מידע במסגרת ה-CRS. רשימות מצומצמות יותר התפרסמו עבור שנות הדיווח 2017 ו-2018.

הבנק נערך ליישום החקיקה האמורה.

איסור הלבנת הון

חוק לצמצום השימוש במזומן

החוק, אשר פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018, מגביל עסקאות במזומן לסכומים הקבועים בו, וכן אוסר על פירעון שיק מבלי ששם הנפרע נקוב בו, ועל פרעון שיק מוסב שעולה על 10,000 ש"ח אם לא נקובים בו שמות המסב והנסב ומספר הזהות של המסב, או שהוא הוסב יותר מפעם אחת (או פעמיים אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפקח). החוק קובע שיעורים של עיצומים כספיים שיוטלו על עוסק וקנסות שיוטלו על מי שאינו עוסק במקרים בהם הפרו את הוראות החוק, וכן עבירה פלילית של מעשה מרמה שבוצע בניסיון להתחמק מהאיסורים הקבועים בחוק, שבצידה שלוש שנות מאסר. החוק נכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019 ("יום התחילה"), למעט האיסורים שנקבעו על פירעון שיקים והעיצומים

הכספיים בגין הפרתם, שייכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019 ("יום התחילה המאוחר"). עוד נקבע, כי לא יוטלו עיצומים כספיים ו/או קנסות בתשעת החודשים שמיום התחילה או מיום התחילה המאוחר, לפי העניין, אלא אם המפר קיבל התראה בכתב על ההפרה ושב והפר את אותה הוראה. הבנק נערך כנדרש ליישום החוק.

הגנת הפרטיות

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מספר 13) התשע"ח-2018

ההצעה, אשר פורסמה ביום 27 בפברואר 2018, אושרה בקריאה ראשונה. מטרתה של ההצעה היא שיפור כלי האכיפה ומנגנוני הפיקוח על קיום הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, הנוגעות לפרטיות במאגרי מידע. ההצעה נועדה לחזק במידה רבה את יכולת האכיפה של יחידת רשם מאגרי המידע, ובמסגרת זו להקנות לו סמכויות מנהליות חלופיות לנקיטת הליכים פליליים, לרבות הטלת עיצום כספי (בסכום שלא יפחת מהסכומים הקבועים בחוק בהתאם לחומרת ההפרה ופרמטרים נוספים), המצאת התראה מנהלית ודרישת התחייבות להימנע מהפרה שתלווה בעירבון בסכום העיצום הכספי שהממונה רשאי להטיל בשל אותה הפרה. כמו כן מבקשת ההצעה להשלים את הכלים הקיימים בידי הרשות בכלי חקירה פליליים ולקבוע רשימה של עבירות הנוגעות לאיסוף מידע לשם החזקתו במאגר מידע, לניהול מאגרי מידע ולשימוש במידע במאגרי מידע.

התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו ממשיכים להיות חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח גם בשנת 2018, כאשר שוק העבודה ממשיך להפגין עוצמה, עם שיעורי אבטלה נמוכים יחסית, אך לאורך זמן נחזית מגמה של החלשות הצמיחה. על פי האומדן שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש אפריל 2019, במחצית השנייה של שנת 2018 צמח המשק ב-2.4% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 3.4% במחצית הראשונה של שנת 2018 ועלייה של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2017. העלייה בתוצר במחצית השנייה של שנת 2018 מבטאת עליות בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה הציבורית וביצוא הסחורות והשירותים וירידה בהשקעות בנכסים קבועים. בנוסף, חלה עלייה ביבוא הסחורות והשירותים. המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 ב-1.0%, בהשוואה לעלייה של 0.8% בתקופה המקבילה אשתקד. חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש אפריל 2019 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2019 ל-3.2% בהשוואה ל-3.4% בתחזית הקודמת. תחזית הצמיחה לשנת 2020 נותרה ברמה של 3.5%. התחזית לשנת 2019 נמוכה מהתחזית הקודמת, בהשפעת ההאטה הצפויה בעולם והשלכותיה על המשק הישראלי ובעקבות שינוי בפעילותן של החברות הגדולות במשק. הצריכה הפרטית צפויה לצמוח בשנת 2019 ובשנת 2020 בקצב של 3%, וההשקעה בנכסים קבועים צפויה לצמוח ב-3% בשנת 2019, אך בשנת 2020 היא צפויה להתכווץ ב-2% כתוצאה ממיצוי כמה השקעות גדולות במשק.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש מרס 2019 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ עם תחזית יציבה. דירוג האשראי של ישראל מאוזן בין חשבונות חישוביים חזקים, ביצועים מאקרו כלכליים איתנים וחוסן מוסדי, לבין יחס ממשלתי לתוצר שעודנו גבוה ביחס למדינות הייחוס וסיכונים פוליטיים וביטחוניים. אישור הדירוג משקף את חוזק ויציבות הכלכלה הישראלית ומדגיש את החשיבות בהמשך מדיניות מעודדת צמיחה תוך שמירה על מסגרות פיסקליות והורדת נטל החוב.

תקציב המדינה

על פי אומדן ראשון של משרד האוצר, ברבעון הראשון של שנת 2019 נמדד גירעון בסך 9.3 מיליארד ש"ח בפעילות התקציבית של הממשלה, בהשוואה לגירעון בסך 2.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2019 עומד על 40.2 מיליארד ש"ח שהם 2.9% מהתמ"ג. ב-12 החודשים האחרונים (אפריל 2018 - מרס 2019) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 3.4% מהתמ"ג. הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-12.9% והוצאות מערכת הביטחון ירדו ב-1.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גביית המסים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמה בכ-82.6 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 2.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמצאת במגמה של עלייה וזאת לאחר שמדד המחירים לצרכן עלה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.5%. ב-12 החודשים האחרונים (מרס 2018 בהשוואה למרס 2019) עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.4%. על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2019, האינפלציה בשנת 2019 תעמוד על 1.5% ובשנת 2020 תעמוד על 1.6%. התחזית מבטאת את ההערכה כי שוק העבודה ההדוק יוסיף לתמוך בעליות שכר ולפיכך גם באינפלציה. על פי הערכות עליית האינפלציה צפויה להיות הדרגתית, על רקע תהליכים שנראה כי הם טרם מוצו, הגידול בתחרות, הצעדים שהממשלה נוקטת כדי להוזיל את יוקר המחיה והתפתחות המסחר באינטרנט. נכון לחודש אפריל 2019, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים העוקבים, עומדות על שיעור של 1.1%, הנמצא בתוך יעד יציבות המחירים של הממשלה.

שוק הדיר

הפרסומים האחרונים משקפים עלייה במחירי הדירות ובהיקפי העסקאות. על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש אפריל 2019, נרשמה עלייה של 0.6% במחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר 2019, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר 2018 - ינואר 2019. מחירי העסקאות בחודשים ינואר-פברואר 2019 עלו ב-0.1%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד. בשנת 2018 הוחל בבנייתן של כ-47,430 דירות, ירידה של כ-10.4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ונסתיימה בנייתן של כ-49,970 דירות, עלייה של 3.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בחודשים דצמבר 2018 - פברואר 2019 נמכרו כ-6,400 דירות חדשות, עלייה של כ-2.5%, בהשוואה למספר הדירות החדשות שנמכרו בחודשים ספטמבר - נובמבר 2018, בניכוי הגורמים העונתיים. ב-12 החודשים שבין מרס 2018 לפברואר 2019 נרשמה יציבות במספר הדירות החדשות שנמכרו, בהשוואה ל-12 החודשים הקודמים, בניכוי הגורמים העונתיים.

שוק העבודה

שיעורי האבטלה ממשיכים להיות נמוכים ואף בירידה. שיעור האבטלה בחודש מרס 2019 (בקרב גילאי 15 ומעלה) עמד על 3.9%, בהשוואה לשיעור של 4.1% בחודש פברואר 2019. בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) שיעור האבטלה מועסקים נמוך ועמד ברבעון הראשון של שנת 2019 על 3.6%, בהשוואה לשיעור של 3.7% ברבעון הרביעי של שנת 2018. על פי חטיבת המחקר של בנק ישראל, שוק העבודה ההדוק, צפוי לתמוך בעליות שכר וכך לתרום לעלייה באינפלציה.

שער החליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-3.2% לעומת סוף שנת 2018 ושער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ-4.9% לעומת סוף שנת 2018. בחודש נובמבר 2018 הודיע בנק ישראל על סיום תוכנית רכישות המט"ח שנועדו לקזז את השפעת הפקת הגז על שער החליפין. יחד עם זאת בנק ישראל הדגיש כי הוא ימשיך לפעול בשוק המט"ח במקרה של תנודות חריגות בשער

החליפין, אשר אינן תואמות את התנאים הכלכליים הבסיסיים, או כאשר שוק מט"ח אינו מתפקד כראוי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 רכש בנק ישראל 32 מיליוני דולר.

	שער החליפין ליום			שיעור השינוי	
	31.3.19	31.12.18	31.3.18	רבעון ראשון 2019	רבעון ראשון 2018
דולר	3.63	3.75	3.51	(3.2%)	1.1%
אירו	4.08	4.29	4.33	(4.9%)	4.3%

ריבית בנק ישראל

בחודש נובמבר 2018 העלה בנק ישראל את הריבית, לראשונה מחודש פברואר 2015, ב-0.15 נקודות אחוז לרמה של 0.25%. סביבת האינפלציה התייצבה מעט מעל הגבול התחתון של יעד המחירים. בחודשים הקרובים צפויה האינפלציה השנתית להימצא מעט מעל הגבול התחתון של היעד והציפיות והתחזיות לשנה נעות סביבו. בנק ישראל מעריך שתוואי העלאת הריבית בעתיד יהיה הדרגתי וזהיר, באופן שיתמוך בתהליך שבסופו האינפלציה תתייצב בסביבת מרכז תחום היעד, ובפעילות הכלכלית. על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2019, הריבית צפויה לעלות לשיעור של 0.5% לקראת סוף הרבעון השלישי של שנת 2019 ולהמשיך לעלות פעמיים לשיעור של 1.0% במהלך שנת 2020.

הסביבה הגלובלית

תמונת המקרו של הכלכלה העולמית ממשיכה להצביע על התמתנות בקצב הצמיחה ובאינפלציה. הסיכונים העיקריים הנשקפים הם האפשרות להחרפה ב"מלחמת הסחר" (למרות ההתקדמות במגעים בין ארה"ב לסין), והחשש שבריטניה תפרוש מהאיחוד האירופי ללא הסדר. בתי ההשקעות עדכנו שוב כלפי מטה את תחזיות הצמיחה למרבית הגושים ובעיקר לאירופה. ההאטה בסחר העולמי מחריפה וכוללת גם את המשקים המתעוררים. בשווקים הפיננסיים נרשמו עליות שערים במדדי המניות וירידות בתשואות האג"ח הממשלתיות, על רקע הצפי לכך שלעת עתה ייעצר תהליך הצמצום המוניטרי הגלובלי. בארה"ב חלה התמתנות בקצב האינפלציה וה-FED הותיר את הריבית על כנה, תוך שתחזיות הריבית עודכנו כלפי מטה. בנוסף לכך הודיע ה-FED על כוונתו לסיים את צמצום המאזן מוקדם מהצפוי. באירופה הפעילות הכלכלית ממשיכה לאבד מומנטום ומדדי הסנטימנט מוסיפים להיחלש. ה-ECB הותיר את הריבית ללא שינוי ועדכן את תחזיות הצמיחה והאינפלציה כלפי מטה, אך ציין שהסיכויים לגלישה למיתון נמוכים מאוד. נוסף לכך חידש ה-ECB את תוכנית העמדת האשראי לבנקים המסחריים על מנת לתמוך בפעילות הכלכלית בגוש. בבריטניה נותרו הסיכונים גבוהים בהשפעת הברקזיט, ואי-הוודאות צפויה להכביד על הפעילות הכלכלית בחודשים הקרובים.

ביפן התמתנה הפעילות הכלכלית מתחילת השנה, לאחר התאוששות מסוימת ברבעון האחרון של 2018. במשקים המתעוררים ניכרה יציבות יחסית, אך הפעילות הכלכלית צפויה להתמתן. הצמיחה בסין הוסיפה להיחלש ברבעון הראשון של שנת 2019. מחיר הנפט הוסיף לעלות בהשפעת הקיטון בהיצע, בהמשך לעליות החדות שחלו מתחילת 2019.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות במדדי המניות העיקריים: מדד ת"א 35 עלה בכ- 5.4% ומדד ת"א 125 עלה בכ- 6.4%. מדד האג"ח הכללי עלה בכ- 3.2%.

במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית נרשמה מגמת ירידה בהיקפי המחזורים. במחזורי המסחר היומיים הממוצעים של מניות ת"א 35 נרשמה ירידה של כ- 33% ובמניות ת"א 125 נרשמה ירידה של 30.7%. במחזורי המסחר של האג"ח נרשמה ירידה של 13.5%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי במדד		
במיליוני ש"ח		ב-%		
ינואר-מרס 2018	ינואר-מרס 2019	ינואר-מרס 2018	ינואר-מרס 2019	
924	619	(4.9%)	5.4%	מדד ת"א 35
1,141	791	(3.9%)	6.4%	מדד ת"א 125
4,097	3,543	(0.1%)	3.2%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 חלה ירידה של כ-7.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נרשמה בגין ירידה בגיוסי מניות והמירים ובגיוסי אג"ח קונצרני. בגיוסי האג"ח הממשלתי, נרשמה עלייה.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
	ינואר-מרס 2018	ינואר-מרס 2019	שיעור השינוי
מניות והמירים	2,860	1,392	(51.3%)
אג"ח ממשלתי	12,095	18,722	54.8%
אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)	23,335	15,158	(35.0%)
סך הכל	38,290	35,272	(7.9%)

מדד ה-S&P-500 עלה בכ- 13.1% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019. באירופה, עלה מדד היורוסטוקס-600 בכ- 12.3%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ- 9.5%.

נספח

137

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד

**נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

31 במרס 2018			31 במרס 2019			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	
נכסים נושאי ריבית - בישראל						
4,244.8	55.9	5.37	3,907.2	49.7	5.19	אשראי לציבור ^{(2),(5)}
621.0	(1.8)	(1.15)	618.0	-	-	אשראי לממשלה
1,567.4	3.5	0.90	1,294.6	2.9	0.90	פקדונות בבנקים
462.8	0.3	0.30	577.9	0.1	0.10	פקדונות בבנקים מרכזיים
575.0	0.8	0.56	564.8	0.3	0.21	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	אג"ח למסחר ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
7,471.0	58.7	3.18	6,962.5	53.0	3.08	סך כל הנכסים נושאי ריבית
362.0			351.6			חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
267.8			247.4			נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
8,100.8	58.7	2.93	7,561.5	53.0	2.83	סך כל הנכסים

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

31 במרס 2018			31 במרס 2019			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	
התחייבויות נושאות ריבית						
בישראל						
3,538.6	0.6	0.07	3,424.6	0.4	0.05	פקדונות הציבור
327.6	(0.7)	(0.85)	322.4	(0.7)	(0.87)	פקדונות מבנקים
9.0	-	-	4.0	-	-	התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית						
3,875.2	(0.1)	(0.01)	3,751.0	(0.3)	(0.03)	
362.0			351.6			זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
3,170.5			2,823.2			פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
33.1			39.1			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)
7,440.8	(0.1)	(0.01)	6,964.9	(0.3)	(0.02)	סך כל ההתחייבויות
660.0	-	-	596.6	-	-	סך כל האמצעים ההוניים
8,100.8			7,561.5			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
פער הריבית						
		3.19			3.11	
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)						
7,471.0	58.8	3.19	6,962.5	53.3	3.10	

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

31 במרס 2018			31 במרס 2019			
שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.75	52.0	5,623.9	3.92	58.5	6,061.4	סך נכסים נושאי ריבית
(0.13)	(0.9)	2,680.9	(0.18)	(1.3)	2,841.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.62			3.74			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
(0.04)	(0.1)	933.8	(0.85)	(2.1)	989.3	סך נכסים נושאי ריבית
0.57	1.3	911.1	0.77	1.7	889.7	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.53			(0.08)			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
1.09	1.1	404.8	2.21	2.3	420.3	סך נכסים נושאי ריבית
(0.25)	(0.1)	159.0	(0.83)	(0.3)	144.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.84			1.38			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.08	53.0	6,962.5	3.18	58.7	7,471.0	סך נכסים נושאי ריבית
0.03	0.3	3,751.0	0.01	0.1	3,875.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.11			3.19			פער הריבית

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

31 במרס 2019 לעומת 31 במרס 2018			
גידול (קיטון) בגלל שינוי			
שינוי נטו	מחיר	כמות	
נכסים נושאי ריבית בישראל			
4.4	1.8	6.2	אשראי לציבור
0.1	(0.6)	(0.5)	נכסים נושאי ריבית אחרים
4.5	1.2	5.7	סך הכל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית בישראל			
-	0.2	0.2	פקדונות הציבור
-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
-	0.2	0.2	סך הכל הוצאות ריבית
4.5	1.0	5.5	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הערות:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.19 בסך 0.1 מיליוני ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.18 נוספה יתרה בסך 1.6 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 2.9 מיליוני ש"ח ו- 2.4 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית ב- 31.3.2019 וב- 31.3.2018, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי מכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

מילון מונחים

ABC - ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
EAD - Exposure At Default - החשיפה בעת הכשל - היקף חשיפתו או חשיפתו בעת כשל לסיכון אשראי של צד נגדי.
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).
Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.
LGD - Loss Given Default - שיעור ההפסד בהינתן כשל - אחוז ההפסד מהחשיפה הכללית כאשר לקוח פושט רגל.
CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.
CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטרלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.
Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.
EMIR - European Market infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.
FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
GNMA - Ginnie Mea - חברה פדרלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).
Var - Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים ורמת הוודאות הנדרשת את ההפסד המקסימלי בשווי השוק של התיק למסחר, כתוצאה משינויים יומיים במחיר.

א	איגוּח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייס חוב על ידי הנפקת איגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגום יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).
	איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - איגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרימים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.
	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - נייר ערך שתשלומי הריבית והקרן בגינו מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.
	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.
	אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
	ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.
	אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
ב	באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.
	הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" - הוראות מעבר.
	הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent CoCo - Convertible). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
	הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלוואה לדיור - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא נתונה למטרת עסק;

1. ההלוואה מיועדת לרכישה או להכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משלמים רק תשלומי הריבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - השלכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהוון בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפז, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת ע"י הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, ע"י יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פזומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינה. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפירעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידיהן. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאיו החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חווה עתידי (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתידי זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.

חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ **מדיניות מוניטרית** - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר

מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לגורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

נ **נגזר אשראי** - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר, ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כאיגרות חוב המוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב. (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי BID ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

ס **סיכון אשראי** - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבותיו במלואו.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווה, כמוגדר להלן:
סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך

או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה

הראשונה במועד פירעונה;

(2) עסקת חליפין בריבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה היומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פירעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפירעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן חבות לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - הוא האפשרות שבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון ריבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הקבוצה כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם היא פועלת או עשויה לפעול והמשפיעים על ערך נכסי הקבוצה או התחייבויותיה: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, התגודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע	ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק. 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד. ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק. ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.
פ	פח"ק - פיקדון חוזר קרדיטורי - פיקדון חוזר קרדיטורי הינו פיקדון שתנאיו הם: 1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה. 2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה. 3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי. 4. הפיקדון אינו צמוד. פיקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא ריבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל. פיקדון ריבית יומי (פרי"י) - פיקדון שניתן למשוך אותו בכל יום, הנושא ריבית ואינו צמוד. פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה. פקדונות לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלוואה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת. קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה. קרן נאמנות - קרן המנוהלת על ידי גוף שהוא הנאמן שלה - כגון בנק, חברת ביטוח, או חברה להשקעות בניירות ערך - על פי הסכם נאמנות שאישרה הרשות לניירות ערך, ולאחר פנייה לציבור באמצעות תשקיף. קרן נאמנות מאפשרת למשקיעים לפזר השקעות על ידי השקעה בסל מגוון של ניירות ערך.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב ע"י חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.

ש שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווחה נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

(1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק להלן (POS) לחברות לכרטיסי אשראי.

(2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.

(3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.

(4) מתן שירותי תקשורת לחברות לכרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.

ת תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונניהם.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם סך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

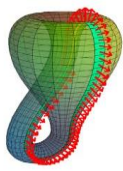
תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

נ	נגזרים	88, 46
	נזילות	87, 46
	ניירות ערך	67, 19
	נכסי סיכון	82, 21
ס	סיכון אשראי	100, 70, 30
	סיכון נזילות	46
	סיכון ריבית	41
	סיכון שוק	41
	סיכונים אחרים	47
ע	עמלות	17
	ענפי משק	34
	ערך בסיכון (VAR)	41
פ	פקדונות הציבור	46, 20
	פנסיה	75
ש	שווי הוגן	113
ת	תיאבון לסיכון	30
	תיק למסחר	67
	תשואה להון	6

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	49
	אסטרטגיה עסקית	9
	אקטואריה	75
ב	באזל	82, 21
	בקרות	49
ד	דוח רווח והפסד	54
	דוח על הרווח הכולל	55
	דוח על השינויים בהון	57
	דוח תזרים מזומנים	58
	דוח רואי החשבון המבקרים	53
ה	הון והלימות הון	82, 21
	הון עצמי רובד 1	83, 22
	הון רובד 2	83, 22
	הלבנת הון	131
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	107, 70
	הפרשה למסים על הרווח	17
	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	104
	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	100
ו	ועדת שטרומ	129
ח	חובות בעייתיים	102, 70, 32
	חובות פגומים	102, 70, 32
י	יחסי הון	82, 21
	יעד הון	82, 21
ל	לקוחות עסקיים	93, 27, 24
	לקוחות קמעונאיים	93, 26, 24
מ	מאזן	56
	מגזרי פעילות	93, 24
	מדד המחירים לצרכן	133
	מדיניות חשבונאית	60
	מדיניות ניהול סיכונים	30
	מזומנים ושווי מזומנים	58
	מחויבות בגין הטבות פרישה	75
	מינוף	85
	מיסוי	131
	מסגרות אשראי	109
מ	מפקידים גדולים	46



לכב'
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכת שווי הטבות עובדים – מאזן 31/03/2019

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות (להלן- "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקף" שערכתי בעבר, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

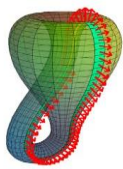
ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

בוגר האוניברסיטה העברית בחוגים למתימטיקה וסטטיסטיקה בשנת 74.
חבר באגודת האקטוארים האנגלית AIA משנת 77
חבר באגודת האקטוארים הישראלית F.I.L.A.A. משנת 78.

ניסיון מקצועי

- עבדתי כ-3.5 שנים בחברת ביטוח משנה אנגלית.
- אקטואר ומנהל האגף לביטוח חיים בחברת הביטוח "אליהו" בשנים 1978-1981.
- בשנים 1982-1991 הקמתי וניהלתי את האגף לביטוח חיים בחברת הביטוח "איילון" במקביל להיותי האקטואר הראשי של החברה.
- משנת 1992 הנני אקטואר עצמאי, נותן שרותי יעוץ אקטואריים וביטוחיים לגופים שונים במשק. נתתי יעוץ אקטוארי חיצוני וחתמתי על מאזנים אקטואריים להדר (לפני מיזוגה בפניקס), אליהו ואיילון (עד היום).



חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים למאזן הנוכחי.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק בגין חובת פיצויים, שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, מענק ותק, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם, בהתאם להוראות בנק ישראל. ההתחייבות ליום המאזן היא כדלקמן:

לאחר תקופת העסקת העובד (כלל ההטבות, חוץ ממענק יובל שמשולם בטרם סיום יחסי עובד מעביד) –
התחייבות ברוטו: 87,617 אלפי ₪
נכסי תכנית: 61,600 אלפי ₪

במהלך תקופת ההעסקה (מענקי יובל):
התחייבות ברוטו: 849 אלפי ₪.

רצ"ב טבלאות מפורטות בהמשך.

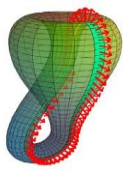
לבנק יש תכנית התייעלות, במסגרתה יש כוונה לשלם מענקי פרישה מיוחדים למספר עובדים שיפרשו מ- 9/2016 ועד 9/2021, בסך של 3,500 אלפי ₪, בהמשך לסכום זה נוספו 8,000 אלפי ₪. יתרת התשלומים הכוללת נכון ליום המאזן עומדת ע"ס של כ- 9,275 אלפי ₪.

ההתחייבות העתידית ביום החישוב כלולה בהתחייבות האקטוארית הנ"ל.

בכבוד רב,

אליאור ויסברג

AIA FILAA



תיאור של כל אחת מההטבות

פיצויים פיטורין:

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובות הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים החישוב האקטוארי.

שי לחג:

מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 865 ₪ בחג הפסח ועוד 186 ₪ בראש השנה. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר (17%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. שי לחג ניתן גם לבן זוגו של פנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

הבראה:

הפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) שפרשו לפני 1/7/2014 זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון ליום החישוב. סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. על ההטבה יש להוסיף מס שכר בשיעור 17%.

קאנטרי קלאב:

פנסיונר זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 688 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

קייטנות:

פנסיונר שפרש לפני 1/7/2014 זכאי לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישובנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 296 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

נופש לגימלאי:

גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 300 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 45 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מנוי לתאטרון:

לתיאטראות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטראות שאינם בהסדר החזר של 35% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 8 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנות לרגל אירועים:

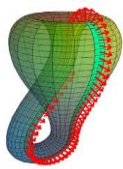
הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי ההטבה 250 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 57 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנת גיוס:

גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו/נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוס/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

סל אבלים:

במקרה של מוות מדרגה ראשונה, עלות משוערת 1,100 ₪, אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.



• **ימי מחלה:**

העובדים צוברים זכאות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע), אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או, במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל- 36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל- 65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל. החישוב מבוסס על תחזית ימי המחלה בעת פרישה, על פי המצב בפועל ביום החישוב ובהנחה שינצל כל שנה בעתיד 11.5 ימי מחלה – זאת על פי ניתוח נתוני הבנק בשנים עד 2015. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. מתוך בדיקת ניסיון העבר (מעודכנת ל- 2015), צפוי שעלות יום מחלה תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	8.3%
גיל 30-39	2.9%
גיל 40-49	1.0%
מגיל 50	0.0%

הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר.

• **מענק 25 שנה:**

כל עובד בנק זכאי לקבל מענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ- 26%). בהתבסס על ניסיון העבר (נכון ל- 2015), צפוי שהמשכורת לצורך מענק הוותק תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	3.3%
גיל 30-39	2.6%
גיל 40-49	1.3%
מגיל 50	0.0%

הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר וביטוח הלאומי.

• **בדיקות רפואיות:**

ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ- 12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי נתוני 2012, היא 29 ₪.

• **ביטוח רפואי:**

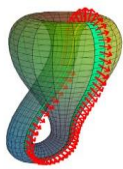
פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. השתתפות הבנק מוגבלת ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.

• **השכלה גבוהה:**

ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודים לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 15,114 ₪, לשנה בתוספת מס שגר. הערכת העלות הצפויה מבוססת על נתוני ילדי העובדים והצפי לנצל את ההטבה לאחר מועד הפרישה, בהתאם לשיעור השתתפות בהשכלה גבוהה בישראל (כ- 45% לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

• **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:**

ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות לפנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.



אוכלוסייה הרלוונטית לכל אחת מההטבות:

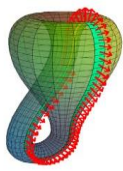
- פעילים (זכאים לכל ההטבות, למעט דמי הבראה וקייטנות): 279
חברי הנהלה (זכאים להטבות פנסיונרים. אינם זכאים למענק ותק, הבראה, ימי מחלה וקיטנה): 4
פנסיונרים: (זכאים להטבות פנסיונרים, אבל לא למענק ותק וימי מחלה): 48
שאייר פנסיונרים (חלק מההטבות): 11

הנחות דמוגרפיות וכלכליות:

- לוח חיים:**
בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר האוצר, פנסיה 2017-3-6 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחסכון.
- נכות:**
כפי שמפורט בחוזר האוצר, פנסיה 2017-3-6 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחסכון.
- עזיבות:**
נתוני עזיבה מתוך ניסיון הבנק בשנים 2010-2012 מוצגים להלן, ולדעת הבנק אין סיבה להניח שינוי מהותי בעתיד. שיעור עזיבה ממוצע עתידי, הנובע מהטבלה זו, הוא כ 0.9%.
(נעשתה בדיקה ב 2015 ולא נמצאו הפרשים מהותיים, ולכן הטבלה נשארת ללא שינוי)

ותק	בעבודה	עזב	שיעור
0	68	13	19.1%
1	88	7	8.0%
2	78	8	10.3%
3	79	4	5.1%
מ-4 עד 9	130	6	4.6%
מ-10	477	4	0.8%
סה"כ	920	42	

- שיעור היוון ריאלי שנתי:**
ריבית אג"ח ממשלתית בתוספת מרווח קונצרני, על פי הנחיית המפקח על הבנקים.
שיעור ההיוון הממוצע ליום המאזן הוא 1.50% ריאלית.
- שיעור אינפלציה צפויה:**
מבוסס על פער בין אג"ח ממשלתי שקלי לצמוד, עומד על 1.67%.
- גידולי ריאלי של משכורת:**
ר' התייחסות לעיל בסעיפים "ימי מחלה" ו"מענק ותק".
- ניצול ימי מחלה:** כמפורט לעיל, 11.5 ימי מחלה לשנה לעובד.
- גיל פרישה צפוי:** להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 65 לנשים.
- שיעור מס שכר:** 17%, כפי שהיה במועד החישוב.



ריכוז התחייבויות ונכסים, באלפי ₪:

התחייבויות	תאריך המאזן	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון ימי מחלה	הטבות לפנסיונרים	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	31/12/18	(61,520)	(9,800)	(8,249)	(7,429)	(86,998)	(853)
יתרה סגירה	31/3/19	(62,083)	(9,275)	(8,219)	(8,040)	(87,617)	(849)
שינוי		(563)	525	30	(611)	(619)	4

נכסים	מועד הדיווח	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	31/12/18	61,313				61,313	
יתרה סגירה	31/3/19	61,600				61,600	
שינוי		287				287	

חבות נטו - י.פ.	31/12/18	(207)	(9,800)	(8,249)	(7,429)	(25,685)	(853)
חבות נטו - י.ס.	31/3/19	(483)	(9,275)	(8,219)	(8,040)	(26,017)	(849)

מבחני רגישות (לא כולל מענקי יובל):

מבחן	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	סה"כ נטו	שינוי
היוון + 1.0%	(149)	(9,275)	(7,343)	(6,909)	(23,676)	2,340
היוון - 1.0%	(1,179)	(9,275)	(9,253)	(9,129)	(28,836)	(2,819)
מדד + 1.0%	(483)	(9,275)	(8,219)	(7,794)	(25,771)	246
מדד - 1.0%	(483)	(9,275)	(8,219)	(8,051)	(26,028)	(11)
עזיבה + 1.0%	(633)	(9,275)	(7,323)	(7,564)	(24,795)	1,222
עזיבה - 1.0%	(334)	(9,275)	(9,260)	(8,267)	(27,136)	(1,119)
שכר + 1.0%	(1,801)	(9,275)	(9,234)	(7,888)	(28,198)	(2,181)
שכר - 1.0%	(63)	(9,275)	(7,343)	(7,888)	(24,569)	1,448
איפוס גידול שכר	(415)	(9,275)	(8,111)	(8,040)	(25,841)	176